

ԱՆԴՐԱՂԱՌՆԱԼՈՎ ՊԱՅԹՈՒՄԻՎ
ՆԻԹԵՐՈՎ ԲԵՌՅՈՒԾ ԲԵՈՆԱՏԱՐԻՆ

«ՀԵՏԱՔՆՆՈՒԹԵԱՆ
ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԵՆԷՆ ՈՒ ԱՅՍ
ՈՃՐԱՅԻՆ ԱՐԱՐՔԻՆ ՄԷՋ
ՆԵՐԳՐԱՒՈՒԱԾ ԱՆՁԵՐԸ
ԲԱՅԱՅԱՅՏԵԼԷՆ
ՊԻՏԻ ՉՆԱՀԱՆՋԵՆՔ»

ՀԱՍՏԱՏԵՑ ՍԱԼԱՍ

Վարչապետ Նաուաֆ Սալամ խօսելով լիբանանեան ապահովական վերջին իրադարձություններուն մասին՝ ընդգծեց. «Մեղմուլներ կամ անտեսում պիտի չըլլայ, այլ՝ ճշմարտություն ու հաշուետվողական ելքեր կունենան»:

«Յայտնի դարձած է, որ քանի մը օր առաջ Տահր Պայտարի մէջ կանգնեցուած է Պեքայէն դէպի Մեծն Պէյրութի շրջան ուղղուող բեռնատար մը, որ կը պարունակէր հարիւրաւոր քիլոկրամ պայթուցիկ նիւթեր, ներառեալ՝ բարձր պայթուցիկ «Սի-4» նիւթը», նշեց ան:

«Կը հասկնամ լիբանանցի ժողովուրդին մտավախութիւնը՝ այս բեռնատարին եւ անոր միջոցով փոխադրուող նիւթերու գրաման լուրին նկատմամբ, յատկապէս այն պատճառով, որ «Սի-4»-ը օգտագործուած է Լիբանանի ժամանակակից պատմութեան մէջ շարք մը քաղաքական սպանութիւններու ժամանակ», յայտնեց վարչապետը:

Ան դիտել տուաւ. «Կառավարութեան ղեկավարի պաշտօնէն մեկնելով՝ բոլոր լիբանանցիներուն կոչ կ'ուղղեմ՝ վստահ ըլլալու, որ մենք պիտի չտատամսինք շարունակելու եւ ընդլայնելու հետաքննութիւնը՝ այս ոճրային գործողութեան մէջ ներգրաւուած բոլոր անձերուն եւ անոր ետին կանգնողներուն ինքնութիւնը բացայայտելու, անոնց ծրագիրներն ու նպատակները լոյսին բերելու եւ զանոնք բոլորն ալ, իրենց արժանի պատիժը ստանալու նպատակով արդարադատութեան առջեւ կանգնեցնելու նպատակով», ըսաւ Սալամ:

«Վստահ եղէք, որ մեր կառավարութիւնը պիտի չհանդուրժէ ոեւէ մէկը, որ կը համարձակի խախտել երկրին անվտանգութիւնը, ապահովութիւնն ու

Շար.ը՝ էջ 8

«ՍԵՈՒՏԱԿԱՆ ԱՐԱՔԻՈՅ ՀԵՏ
ԵՐՆՊՈՂ ՆԱԴԱՀԱՆԳԻՍՏԸ
ՊԱՇՏՊԱՆԵԼՈՒ
ԸՆՏՐԱՆՔՆԵՐ ԿԸ ՍԵՐՏԵՆՔ»

Կ'ԸՍԵ 20Բ. ՄԱՏՈՆ

Ֆրանսայի զինեալ ուժերու սպայակոյտի պետ գոր. Ֆայպիէ Մանտոն նշեց, թէ Ֆրանսան ու Սեուտական Արաբիան Երնպոի քարիւղի նաւահանգիստի պաշտպանութեան օգնելու համար, Ֆրանսական զինուորական միջոցներու օգտագործումը ներառող, շարք մը ընտրանքներ կը ներդնեն:

Ֆրանսական խորհրդարանի մէջ յայտնեց. «Տակաւին հարցը Սեուտական Արաբիոյ հետ ուսումնասիրութեան փուլի մէջ է: Մենք տարբեր ընտրանքներ կը քննարկենք՝ պաշտպանելու Երնպոի նաւահանգիստը, որ յարձակումի կ'ենթարկուի, եւ որ նախամըթերքի առեւտուրի համար հիմնական կը նկատուի»:

Ան աւելցուց, որ Ֆրանսան իրողապէս շրջանին մէջ հազար զինուոր տեղակայած է՝ Շոցի մէջ իր դաշնակիցներուն, որոնց շարքին Բաթարի եւ Զուեյթի պաշտպանութեան օգնելու համար:

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ ԿԸ ԶԳՈՒՇԱՅՆԷ ՔԻԵՒԸ

Աղբիւրներ ու պաշտօնատարներ «Սի.Էն.Էն.»-ին յայտնեցին, թէ Միացեալ Նահանգներ զգուշացուցած են Ուքրանիան, որ անոր հետ հետախուզական տեղեկութիւններու փոխանակումը կրնան դադրեցնել, եթէ ռուսական քարիւղի կառոյցներուն վրայ յարձակումները շարունակուին:

Ըստ պատկերասփիւռի կայանին, Միացեալ Նահանգներու Նախագահ Տանըլտ Թրամի զգուշացուցած է Ուքրանիան, որ ամերիկեան հետախուզական աշակցութեան տրամադրումը կրնայ դադրիլ, եթէ ռուսական քարիւղի կառոյցներուն վրայ յարձակումները չդադրին:

Աղբիւրներ «Սի.Էն.Էն.»-ի ըսին, թէ Ուաշինկթըն Նաեւ զգուշացուցած է, որ եւրոպական պետութիւններու կողմէ

Ուքրանիոյ համար ամերիկեան զենքերու գնման գործողութիւնը կրնայ դադրիլ, եթէ Ուքրանիան ռուսական ուժանիւթի կառոյցներուն վրայ իր յարձակումները չկատեսնէ:

Շար.ը՝ էջ 8

ԹԵՂՐԱՆ. «ՄԵՐ ԱՌԱՋԱՐԿՆԵՐՈՒՆ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ ԿԸ ՍԵՐՏԵՆՔ,
ԱՊԱ ԱՐԴԻՒՆԸՍ ՄԻՋՆՈՐՆԵՐՈՒՆ
ՊԻՏԻ ՅԱՅՏՆԵՆՔ»

Իրանի արտաքին գործոց նախարարութիւնը յայտնեց, թէ Զորմուզի Նեղուցի մէջ անվտանգութիւնը պիտի չվերականգնի, եթէ Իրանի դէմ ամերիկեան շրջափակումն ու տնտեսական պատերազմը շարունակուին՝ աւելցնելով, որ Նեղուցի բացման եւ այս գծով Թեհրանի ճընշումի խաղաքարտը կորսնցնելուն մասին ամերիկեան պընդումները գետնի վրայ տիրող իրականութեան չեն համապատասխաներ:

Նախարարութիւնը ըսաւ, որ Միացեալ Նահանգներու հետ կը շարունակուի միջնորդներու ճամբով պատգամներու փոխանակումը:

Շար.ը՝ էջ 8

ԻՐԱՆ ԻՐ ՄԻՋՆՈՐՈՒԹԻՒՆԸ Կ'ԱՌԱՋԱՐԿԷ
ՍԵՈՒՏԱԿԱՆ ԱՐԱՔԻՈՅ ԵՒ ԶՈՒՄԻՆԵՐՈՒ ՄԻՋԵՒ

Սեուտական ՌԱԸՄ լրատու գործակալութիւնը յայտարարեց, թէ Իրանի արտաքին գործոց նախարար Ապպաս Արաւջի հեռաձայնած է Սեուտական Արաբիոյ արտաքին գործոց նախարար Ֆայսալ պըն Ֆարիսին իշխանին:

Չորոցին ընթացքին քընսարկուած են շրջանին մէջ արձանագրուած վերջին մագլցումն ու այդ գծով ի գործ դրուած ջանքերը:

Իրանի արտաքին գործոց նախարարութիւնը իր կարգին յայտարարեց, թէ Արաւջի իր սեուցի պաշտօնակից

ցին յայտնած է, թէ պատրաստ է օգնելու Սեուտական Արաբիոյ եւ Իուսիներուն միջեւ բանակցութիւններու մեկնարկին:

Շար.ը՝ էջ 2

ՏՆՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ՆՈՊԵԼԵԱՆ ՄՐՑԱՆԱԿԸ
ՇՆՈՐՀՈՒՅԱՒ ՌԱՊԸՐԹ ՀՈԼԻՆ
ԵՒ ՄԱՅԸԸՆ ՎՈՒՏՖՈՐՏԻՆ

Տնտեսագիտութեան 2026 թուականի Նոպելեան մրցանակը շնորհած է Ռապըրթ Հոլին եւ Մայքըլ Վուտֆորտին: Այս մասին յայտնեց Նոպելեան յանձնախումբը:

«Շուէտի թագաւորական գիտութիւններու ակադեմիան որոշած է Ալֆրէտ Նոպելի յիշատակի Շուէտի պետական դրամատան 2026 թուականի տնտեսագիտութեան ոլորտի մրցանակը շնորհել Ռապըրթ Է. Հոլին եւ Մայքըլ Վուտֆորտին՝ «մաքրոտնտեսական կայունացման միջոցառումներու հիմնքին համար», կը նշուի հաղորդագրութեան մէջ:

Նշենք, որ բնախօսութեան եւ բժշկութեան Նոպելեան մրցանակը շնորհուեցաւ գիտականներ Զարլ Տյեսերթին, Փօթեր Զեկեմանին եւ Կերկ Նակելին, բնագիտութեան մրցանակը՝

ամերիկացի աստղաբանագետ Ֆրանսիս Հալլեսին, քիմիագիտութեան մրցանակը՝ Անրի Բ. Մակլանին եւ ԿենսաՍտիին, գրականութեան Նոպելեան մրցանակը՝ բանաստեղծուհի Անն Զարսընին, իսկ 2026 թուականի խաղաղութեան Նոպելեան մրցանակը շնորհուեցաւ հարաւային ափրիկեցի, ծագումով հնդկ Նաւա-Նեթեն «Նալի» ֆիլմային:

ՎԵՐԻՆ ԳԱԼԻԼԻՈՅ ՄԷՋ ՊԱՅԹՈՒՄ ՍԸ ՄԵԿ 2ՈՐ
ԵՒ 20 ՎԻՐԱՒՈՐՆԵՐ ՊԱՏՃԱՌԵՑ

Երէկ Հիսիսային Իսրայէլի Լիբանանի սահմանին մօտ Վերին Գալիլիոյ մէջ կրօնական դպրոցի մը աշակերտներու դպրոցական պտոյտի մը ընթացքին տեղի ունեցաւ պայթում մը, որ զոհ մը եւ 20 վիրաւորներ պատճառեց:

Իսրայէլեան բանակի բանբեր Իլա Ուաուիթ յայտնեց, թէ ի յայտ եկած է, որ, ըստ երեւոյթին, պայթածը Հըզպալլային պատկանող տարանջատող ռումբ մըն է, որ շրջանին մէջ մնացած է եւ պայթած:

«ՀԱՅԱՍՏԱՆ» ԽՄԲԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
ՊԱՏԳԱՄԱՒՈՐՆԵՐԸ ՀԱՆԳԻՊՈՒՄ
ՈՒՆԵՅԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ ԻՐԱՆԻ
ԴԵՄՊԼԱՆԻՆ ԵՒ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ
ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԵԱՆ
ՂԵԿԱՎԱՐԻՆ ՀԵՏ

Հայաստանի Ազգային ժողովի «Հայաստան» խմբակցութեան ղեկավար Աննա Գրիգորեանն ու խմբակցութեան քարտուղար Արթուր Խաչատրեանը 12 հոկտեմբերին անջատ հանդիպումներ ունեցան Հայաստանի մէջ Իրանի դեսպանին եւ Եւրոպական Միութեան պատուիրակութեան ղեկավարին հետ:

Իրանի դեսպանին հետ հանդիպումին, Հայաստան-Իրան բարեկամական խումբի անդամ Աննա Գրիգորեանին եւ Արթուր Խաչատրեանին կողքին եր միեւնոյն բարեկամական խումբի անդամ Զրիստիսէ Վարդանեանը:

Ողջունելով դեսպան Խալիլ Շիրդուամին՝ Աննա Գրիգորեան նշեց, որ «Հայաստան» խմբակցութիւնը բարձր կը գնահատէ Հայաստան-Իրան յարաբերութիւնները եւ կարեւոր կը նկատէ համագործակցութեան խորացումը:

Ընդդիմադիր պատգամաւորները ներկայացուցին նորընտիր խորհրդարանին մէջ իրենց խմբակցութեան առաջնահերթութիւնները:

Դեսպանը խօսեցաւ երկու երկիրներու եւ ժողովուրդներու միջեւ բարեկամական կապերու սերտացման ու պարբերաբար հանդիպումներ ունենալու անհրաժեշտութեան մասին: Խորհրդարանական համագործակցութեան ընդլայնման տեսանկիւնէ Խալիլ Շիրդուամին ընդգծեց բարեկամական խումբերուն դերակատարութիւնը:

Զրուցակիցները միտքեր փոխանակեցին տարածաշրջանային զարգացումներուն վերաբերեալ: Անդրադարձ կատարուեցաւ Հայաստան-Ազրպէյճան յարաբերութիւններու կարգաւորման գործընթացին:

Շար.ը՝ էջ 2

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ
ԺՈՂՈՎԸ ՎԱԽԵՐԱՑՈՒՑ
ՔՈՓ17-Ի ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳԻՐԸ

Հայաստանի Հանրապետութեան Ազգային ժողովը երէկ, կառավարութեան նախաձեռնութեամբ իրաւորած արտակարգ նիստի ընթացքին, վաւերացուց հոկտեմբեր 19-30-ին Հայաստանի մէջ տեղի ունենալիք Կենսաբազմազանութեան մասին իռչակագիրի կողմերու 17-րդ խորհրդաժողովի՝ ԶՈՓ17-ի կազմակերպման վերաբերեալ համաձայնագիրը:

Ըստ համաձայնագիրին, Հայաստանի կառավարութիւնը շուրջ 2 միլիոն 166 հազար տղար յատկացուցած է Երեւանի մէջ ԶՈՓ17-ի գումարման համար:

Ազգային ժողովին մէջ արտաքին գործոց փոխնախարար Ռոբերտ Աբիսողումեան լրագրողներու հետ գրոյցին ընթացքին ըսաւ, որ ԶՈՓ17-ի համար բոլոր գնումները կը կատարուին ՄԱԿ-ի սահմանած արժեւափերով, եւ որ խորհրդաժողովը հիւրընկալող Հայաստանը չի կրնար այդ արժեւափերէն շնդիլ:

ԺԱՀԺԱՀ «ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՏԱԳՆԱԳԻՐ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆՆ ՈՒ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ԴՆԵ ՔՆՆՈՒԹԵԱՆ ԱՌՁԵՒ ԱՆՏԱՃԱՆԱԶՈՒՄԷՆ ԳՈՐԾԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՆՅՆԵԼՈՒ»

Լիբանանեան ուժեր կուսակցութեան ղեկավար Սամիր Ժահժահ յայտնեց. «Ելեկտրականութեան ոլորտի այսօրուան ճգնաժամը կարելի չէ սահմանափակել մատակարարման ժամերու նուազումով եւ զայն պէտք չէ դիտարկել իբրեւ անցողիկ թեքիւիջ խընդիր, որ կրնայ մէկ կառավարութենէ միւսը յետաձգուիլ»:

«Տեղի ունեցող դարձած է քննութիւն պետութեան ու կառավարութեան համար՝ տասնամեակներ շարունակ յամեցող այս ճգնաժամի պատճառման փուլէն լուծման եւ անհրաժեշտ որոշումներու կայացման անցնելու», աւելցուց ան:

Ժահժահ ընդգծեց. «Ելեկտրականութեան ճգնաժամը այլեւս չի կրնար հանդուրժել ժամանակի կառավարման փիլիսոփայութիւնը, որովհետեւ անհրաժեշտ որոշումներու ուշացման իւրաքանչիւր օր կը նշանակէ պետական ելեկտրականութեան ժամերու նուազում, եւ, հետեւաբար, յաւելեալ քայլ մը դէպի լիակատար խաւար, ելեկտրաժոյժի շարժակներու աւելի մեծ վճարում եւ յաւելեալ ծախս ընտանիքներու, հաստատութիւններու եւ Լիբանանի տնտեսութեան համար»:

«Այսօր անհրաժեշտ է որոշում, եւ ոչ թէ՛ նոր պատորոշում, գործադրութիւն, ոչ թէ՛ պատասխանատուութեան յաւելեալ յետաձգում», աւելցուց ան:

ԻՐԱՆ ԻՐ ՄԻՋՆՈՐՂՈՒԹԻՒՆԸ Կ'ԱՌԱՋԱՐԿԵ ...

Ան մտահոգութիւն յայտնած է շրջանին մէջ լարւածութիւններու մագլցման նկատմամբ՝ շեշտելով, որ շրջանի տագնապները զինուորական լուծումներ չունին:

Իրանի արտաքին գործոց նախարարութիւնը նախապէս ալ յայտարարած էր, որ Թեհրան պատրաստ է Եմէնի եւ Սեւուական Արաբիոյ միջեւ բանակցութիւններու կայացման օգնելու:

ՊԵՐՐԻ. «ԲՈՂՈՐ ՏԱԳՆԱԳՆԵՐՈՒ ԼՈՒԾՄԱՆ ՄԵՐ ԶԵՆՔԸ ԱԶԳԱՅԻՆ ՄԻԱՍՆԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆ Է»

Խորհրդարանի նախագահ Նեպիի Պըրրի յայտնեց, թէ Զանապետութեան նախագահ Ժոզեֆ Աունի եւ վարչապետ Սալամի հետ իր յարաբերութիւնը լաւ է, եւ անոնց հետ հարգողակցութիւնը կը շարունակուի:

«Մեզ պաշարող բոլոր խնդիրներու եւ տագնապներու լուծման համար ազգային միասնականութեան զենքի օգտագործումը այլընտրանք չունի», շեշտեց ան:

Պըրրի «Նահար» օրաթերթին հետ հարցազրոյցի ընթացքին՝ անդրադառնալով ելեկտրականութեան թղթածրարին, ըսաւ, որ անկէկա Լիբանանի մէջ շուրի եւ օդի չափ կարելոր է, եւ նշեց, թէ վարչապետ Սալամի հետ ըընկերակցած է այս թղթածրարը, «որուն կարգաւորումէն կարելի չէ խուսափիլ»:

Ան կոչ ուղղեց՝ աշխարհի տարբեր կողմերէ ներդրողներ ներգրաւելու՝ նուազօրոյի ճամբով ոլորտը յառաջ մղելու համար, այսինքն, նկատի ունենալ անոր կառուցումը, բանեցումն ու սեփականութեան փոխանցումը:

Պըրրի ըսաւ, որ Սալամ այս թղթածրարին նկատմամբ «ամէն ձեւի դրական ընկալում ու հետաքրքրութիւն կը ցուցաբերէ»:

Անդրադառնալով Եմէնի մէջ Սեւուական Արաբիոյ եւ իսրայիներուն միջեւ բախումներուն՝ Պըրրի ըսաւ. «Մեր սըրտերը կ'արիւնին, եւ տեղի ունեցածին դժմ ենք»:

Խորհրդարանի նախագահը «Ժում-հուրիա» օրաթերթին հետ ալ զրոյցի մը ընթացքին, անդրադառնալով երկիրի տնտեսական կացութեան, հարց տուաւ. «Ընդունելի՞ է, որ պաշտօնէներն ու սահմանափակ եկամուտ ունեցողները ստիպուած ըլլան իրենց չնչին եկամուտներէն մեծ գումարներ յատկացնել սեփական ելեկտրաժոյժի շարժակներու բաժանորդագրութիւններու համար: Ժամանակն է, որ այս շարունակական խեղկատակութիւնը վերջ գտնէ»:

«Ներքին կամ կողմնակի որեւէ ճակատամի կարիքը չկայ, երբ կը դիմագրուենք ճակատագրական ու դժուար մարտահրաւերներ, որոնք կը պահանջեն ներքին համախմբուածութեան բարձրագոյն աստիճան: Այս վճռորոշ պահուն ազգային միասնութիւնը գերակայ եւ հիմնարար է, եւ ներկայ պահուս ոչինչ կը գերակշռէ կամ կը գերազանցէ զայն: Մենք պէտք է մեր առաւելագոյն ջանքերը գործադրենք զայն ամրապնդելու համար», շեշտեց Պըրրի:

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ԿԱՐՃ ԼՈՒՐԵՐ

- «ԷՄ.ԹԻ.ՎԻ.»-ի տեղեկութեան համաձայն, Զաթարի վարչապետ, արտաքին գործոց նախարար շեյխ Մոհամետ պըն Ապտէլ-նահման պըն ժասսէմ Ալ Թանի հինգշաբթի օր պիտի ժամանէ Պելրուսի ուրբաթ օր հանդիպումներ պիտի ունենայ շարք մը պաշտօնատարներու հետ:
- ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ պաշտօնական աղբիւր մը «Տիար» օրաթերթին. «Ցարդ 20 հոկտեմբերը չէ հաստատուի»:

Լած իբրեւ ամերիկեան միջնորդութեամբ, Լիբանան-Իսրայէլ բանակցութիւններու 8-րդ փուլի թուական, եւ անկէկա փուլ մըն է, որ պէտք էր զինուորական բնոյթ ունենար, եւ նախապէս հաղորդուեցաւ, որ Թամփա-Ֆլորիտայի մէջ պիտի գումարուի»:

• ԱՐԲԻՐՆԵՐ «Մուտուն»-ին. «Միացեալ Նահանգներ սկզբունքային կերպով մերժեցին Երուսաղեմի Միութեան արտաքին եւ անվտանգութեան քաղաքականութեան ընդհանուր քաղաքականութեան ընդհանուր քաղաքականութեան մը ստեղծման: «Ուաշինկթըն սկզբունքային մերժում արտայայտեց Երուսաղեմի»:

• ԱՄԱՍՍ-ի տեղեկութեան համաձայն, «Ռուպիոն վարչապետ Սալամին առջեւ

Շար.ը՝ 8

ԴԵՍՊԱՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐԵԱՆ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ ՈՒՆԵՑԱԻ ԴԵՍՊԱՆ ԱՍԱՖԻ ՀԵՏ

Լիբանանի մէջ Զայաստանի Զանապետութեան դեսպան Սարմէն Բաղդասարեան հանդիպում ունեցած է Լիբանանի արտաքին գործոց եւ արտերկրի լիբանանցիներու հարցերով նախարարութեան քաղաքական եւ հիւպատոսական հարցերու վարչութեան տնօրէն, դեսպան Իպրահիմ Ասաֆի հետ:

Զանդիպումը առիթ ընծայած է քննարկելու Զայաստան-Լիբանան երկկողմանի յարաբերութիւնները, դիտարկելու համագործակցութեան հետագայ ամրապնդման ուղիները եւ մտքեր փոխանակելու շրջանին մէջ տեղի ունեցող վերջին զարգացումներու շուրջ:

«ՀԱՅԱՍՏԱՆ» ԽՄԲԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏԳԱՄԱԽՈՐՆԵՐԸ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ ... Շարունակուած Ա. Էջն

Կարելոր նկատուեցաւ Զարաւային Կովկասի մէջ կայուն խաղաղութեան հաստատումը:

«Զայաստան» խմբակցութեան ներկայացուցիչները լուսարձակի տակ առին Ազդայեճանի մէջ պահուող հայերու վերադարձի, ինչպէս նաեւ Արցախի հայկական պատմամշակութային ժառանգութեան պահպանման հարցերը:

Կողմերը անդրադարձան նաեւ «Թրամփի ուղի» նախագիծի իրականացման ընթացքին:

Զայաստանի մէջ Երուսաղեմի Միութեան պատկերակցութեան ղեկավար, դեսպան Վասիլիս Մարակոսի հետ հանդիպումին քննարկուեցան երկկողմանի յարաբերութիւններուն ու տարբեր ոլորտներու մէջ համագործակցութեան առնչուող հարցեր: Կարելոր նկատուեցաւ նորընտիր խորհրդարանին հետ գործակցութիւնը:

Անսա Գրիգորեան իր դիտարկումները ներկայացուց Զայաստանի մէջ ժողովրդավարական իրավիճակին, դատական համակարգին մէջ առկայ խնդիրներուն ու քաղաքական դրդապատճառներով կալանաւորման դէպքերուն վերաբերեալ: Ազգային ժողովի պատգամաւորները նաեւ անդրադարձան խորհրդարանական ընտրութիւններէն ետք տեղի ունեցած գործընթացներուն:

Զանդիպման անդրադարձ կատարուեցաւ Զայաստանի եւ Ազդայեճանի միջեւ յարաբերութիւններու կարգաւորման: Վասիլիս Մարակոսի դիտել տուաւ, որ Երուսաղեմի Միութիւնը աշխուժ կերպով ներգրաւուած է տարածաշրջանին մէջ եւ կ'աջակցի խաղաղութեան հաստատման գործընթացին:

Խմբակցութեան ներկայացուցիչները կարելոր նկատեցին Երուսաղեմի խորհրդարանի ընդունած բանաձեւը, որով կոչ կ'ուղղուի նաեւ՝ անյապաղ ազատ արձակելու Ազդայեճանի մէջ պահուող հայ բանտարկեալները:

Գայ Կաթողիկէ Մեսրոպեան
Բարձրագոյն Վարժարան

Թարգմանչաց Տօմիմ
խորհուրդները՝
Մեր ժամանակին մէջ

Պասախոս՝
Գայր Մնտոմ Ս. Վրդ. Աղամբան

Գեղարունստական Յայրապի

Ուրբաթ, 23 Հոկտեմբեր 2026-ին,
երեկոյեան ժամը 7:30-ին, Մեսրոպեանի
«Ֆարաճեան» հանդիսարանին մէջ:

Հրաւեր

Առցանց Լսարան

Հինգշաբթի, 15 Հոկտեմբեր 2026-ին, Պէյրութի ժամանակացոյցով ժամը 19:00-ին:

Մասնակցութեան համար գրել minas777@gmail.com եւ նամակի կամ +374 70 80 70 50 համարին (WhatsApp)

«Գանձեր Միսիթարեան երաժշտական ակադեմիան»

Փրոֆ. Զայկ Իւրիւնեան

Փրակի Կարողեան համալսարանի երաժշտական համոյթներու երաժշտապետ

Հովանաւորութեամբ՝ Գերշ. Տ. Շահէ Արք. Փանոսեանի Առաջնորդ Լիբանանի հայոց թեմի

Կազմակերպութեամբ՝ Համազգային, Նոր Սերունդ, ՀԲԸՄ - ՀԵԸ Անդրանիկ և ԹԼԵԼԵԱՆ մշակութային միութիւններուն

ԻՐԱՆ ԳԱՊԱՔԵԼԸ, ՏԷՏԷԼԸ, Ի նուիրում

ՅՈՒՆ ԵՐԵԿՈՅ

Խոսք կ'աւտել Տիկին Սեդա Խաթիբեան-Մարկոսեան

• Գեղարունստական յայտագիր
Մասնակցութեամբ՝ իրանահայ արուեստագէտներու

• Տեսլիկի ցուցադրութիւն

Ան առիթով խօսքի Տէմեան կը մակագրէ Իրանի նուիրող իր բանաստեղծական «Բարի լոյս» հատորը:

Տեղի կ'ունենայ հինգշաբթի, 22 հոկտեմբեր 2026 ին, Երեկոյեան ժամը 8:00 ին, «Յակոբ Տեր Մեղանեան» թատերասրահին մէջ:

Հրաւիրուած է մշակութաւոր հանրութիւնը:

«ՈՒՆԿՆԴԻՐՆԵՐՈՒՆ ՀԱՒԱՏԱՐՄՈՒԹԻՒՆՆ Է, ՈՐ «ՎԱՆԱՅ ԶԱՅՆ»-ԻՆ ՈՒԺ ԿՈՒ ՏԱՅ ԻՐ ԵՐԹԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿԵԼՈՒ 40-ԱՄԵԱԿԷՆ ԱՆԴԻՆ»

«ԱԶԴԱԿ»-ԻՆ ԿԸՍԵ «ՎԱՆԱՅ ԶԱՅՆ»-Ի ՏՆՕՐԷՆ ՎԻԳԷՆ ԱՒԱԳԵԱՆ

«Ա.»- Ինչպե՞ս կը ներկայացնէ «Վանայ Զայն»-ի 40 տարուան երթը:

Վ. Ա.- Կարելի չէ 40 տարուան երթ մը խտացնել հարցազրոյցի մը սահմաններուն մէջ: «Վանայ Զայն» անցնող 40 տարիներուն ունեցած է աւելի քան 400 անուն յայտագիր, հարիւրէ աւելի խօսնակներ, ծայրի հաղորդավարներ եւ անձնակազմի անդամներ: Բոլորին նուիրումին, անձնագոհ աշխատանքին եւ հետեւողական ճիգին շնորհիւ ռատիոկայանը արժանացած է պատուոյ գիրքերու եւ մրցանակներու, որոնցմէ ամենէն յիշատակելին «Սփիւռքահայութեան լաւագոյն եւ հարազատ ծայրը» ըլլալու մրցանակն է, պատիւը, 2010-ին շնորհուած՝ Հայաստանի Հանրապետութեան սփիւռքի նախարարութեան եւ Համաշխարհային հայկական քոնկրեսին կողմէ:

Յիշեալ պատուոյ գիրքերն էլ մրցանակներն աւելի, սակայն, կարելորդ վստահութեան եւ հարազատութեան այն կապն է, որ ստեղծուած է ժողովուրդին եւ ռատիոկայանին միջեւ: «Վանայ Զայն» ուրախ թէ տխուր առիթներու ընկերակիցը եղած է իր ժողովուրդին՝ մարզական յաջողութիւններու պահերէն մինչեւ Հայաստանի երկրաշարժի աղետին օրերը, Լիբանանի երեսփոխանական ընտրութիւններու յաղթանակներէն մինչեւ Արցախի ի նպաստ ռատիոթոնները, եւ դեռ՝ «Ձեռք երկարենք»-ի նախաձեռնութիւններէն մինչեւ հայրենակիցներու արեան կարիքի ընդառաջումները, «Վանայ Զայն»-ը դրած են իր ժողովուրդին հետ ամենօրեայ, կենդանի եւ անմիջական շփման մէջ:

Ռատիոկայանը սկիզբը գործած է Է.Բ.Էմ. 93.7 ալիքի վրայ: Ապա, հոկտեմբեր 1998-ին, կառավարութենէն պետական Ա. կարգի ռատիոկայանի արտօնագիր ստանալով, իրաւունքը ունեցած է իր սփռումները կատարելու 94,6-էն մինչեւ 95 երկարող ալիքներու վրայ: Առ այդ, Լեռնալիբանանի ծովեզերեայ շրջաններուն մէջ ան գործած է 94,7 ալիքով (սփռումի կէտրոն ունենալով Պուրճ Համուսը), իսկ Էշրեֆիէի եւ Պէյրութի շրջաններուն մէջ՝ 95 ալիքով (սփռումի կէտրոն ունենալով Պէյր Մերիս): Յատուկ փոխանցման կէտրոններ հաստատուած են Թարշիշի եւ Այնճարի մէջ՝ 94,7 ալիքին սփռումները Պէջա հասցնելու համար:

2006-էն կը գործէ ռատիոկայանին կայքէջը, իսկ վերջին տարւոյ տարին «Վանայ Զայն» հանդէս կու գայ նաեւ համացանցային հարթակներով՝ քննարկի հետեւածային ծրագիր,

զարգացումներուն: Ի դէպ, «Վանայ Զայն» ունի Պաղեստինէն, Ճոնի երկիրներէն, Եւրոպայէն, Ամերիկաներէն եւ Զանաւայէն արաբ ունկնդիրներու մեծ թիւ մը, որ ընկերային ցանցերու գրառումներով իր գնահատանքը կը յայտնէ ռատիոկայանին արաբերէն յայտագիրներուն վերաբերեալ:

«Ա.»- Իր 40-ամեակին, ի՞նչ մարտահրաւերներ կը դիմագրաւէ «Վանայ Զայն»-ը այսօր:

Վ. Ա.- Մարտահրաւերները բազմաթիւ են: Նախ՝ ընկերային ցանցերու ստեղծումը շատ բան փոխեց հաղորդակցութեան ասանդակն ըմբռնումներուն մէջ: Այսօր ամեն մարդ ինքնին հաղորդակցութեան միջոց մըն է, ռատիոկայանի, պատկերասփիւռի կամ թերթի պէտք չունի՝ առաջին տպաւորութեամբ: Ընկերային ցանցերը կը ներկայացնեն ամեն բան՝ կարճ, յստակ եւ ստեղծագործ կերպով: Ամեն մարդ ափիւն մէջ ունի ամեն բան՝ երգ, գիտելիք, լուր, ժամանց թէ այլ: Մարդիկ աւելի շատ կը դիտեն, քան կը լսեն կամ կը կարդան: Հետեւեալը պէտք է քալլ պահել օրուան պահանջներուն հետ եւ դառնալ մրցու՝ համացանցին եւ ընկերային ցանցերուն հետ: Ընել այնպէս, որ ըլլանք արագ՝ առանց աշխատանքի որակէն զիջելու: Ըլլանք ժամանակակից՝ առանց սեփական արժէքները մոռնալու: Ըլլանք արդիական՝ առանց ազգային-գաղափարական համոզումներու մէջ տկարանալու:

Այս պայմաններուն մէջ բանաւոր մամուլի պատասխանատուները ունին երկու ընտրանք՝ կա՛մ ռատիոկայանը տանիլ դէպի ընկերային ցանցեր եւ անոնց մեծ մասին նման (բացառութիւնները յարգելով) ունկնդիրները ներգրաւել թերեւ ժամանցի, մակերեսային լուրերու եւ անմակարդակ երգերու ճամբով եւ կա՛մ ընկերային ցանցերը բերել ռատիոկայան՝ դաստիարակիչ, նպատակաւորուած, փոքր ու ճշակ գարգացող յայտագիրները ներկայացնելով նաեւ ընկերային ցանցերու միջոցով, կարճ ու ազդեցիկ պատգամներով, արդիական եւ նորարար միջոցներով: «Վանայ Զայն» որդեգրած է երկրորդ ուղղութիւնը:

Մեծ մարտահրաւեր մըն է, անշուշտ, ազգային արժէքներու հանդէպ անտարբերութեան ալիքը, որ կը թակէ նաեւ ռատիոկայանին դռները: Մարդիկ նախկինին նման հետաքրքրուած չեն հայրենով, հայրենի երգով, յայտագիրով ու լուրով: Սակայն, բարեբախտաբար, կայ տակաւին հաւատարիմ զանգուած մը՝ Լիբանան թէ արտասահման, որ ռատիոկայանին կը հետեւի իր ինքնութեան եւ արմատներուն հետ կապերը չկտրելու համար:

Իսկ մեծագոյն մարտահրաւերը, անկասկած, տնտեսական տագնապն է երկու պատճառով: Նախ՝ կայ երկրին ընդհանուր իրավիճակը: Երկրորդ՝ ոմանց այն թիւր կարծիքը, որ ռատիոյին դէրը աւարտած է, ինչ որ ճիշդ չէ: Ռատիոն ունի իր իւրայատուկ եւ անփոխարինելի դերը: Փորձառութեամբ գիտենք, որ ռատիոն գործեց, երբ պատկերասփիւռը մէջտեղ եկաւ: Ռատիոն շարունակեց գործել, երբ արբանեակային կայանները ստեղծուեցան: Ռատիոն մնաց նաեւ ընկերային ցանցերու ստեղծումէն ետք: Իրաքանչիւր լրատուամիջոց տեղին համեմատ ունի իր դերը:

«Ա.»- Լա՛ւ, ինչպե՞ս կը սահմանէք ռատիոյին դերը այսօր, կամ ի՞նչ կրնանք գտնել ռատիոյին մէջ, որ չկայ ընկերային ցանցերուն մէջ:

Վ. Ա.- Նախ՝ ռատիոն աւելի վստահելի լրատուամիջոց է: Որեւէ տեղեկութեան հա-

որ ձեր հաւատարմութիւնն է, որ «Վանայ Զայն»-ին ուժ կու տայ իր երթը շարունակելու 40-ամեակէն անդին: Զաջալեռական թէ ըննադատական ձեր արտայայտութիւններն են, որոնք մեզի կը յիշեցնեն, որ «Վանայ Զայն»-ը սովորական ռատիոկայան մը չէ, այլ մարդոց միջեւ կենդանի կապ ստեղծող կամուրջ մըն է, մարդը մարդուն քով բերող, մարդուն ծայրը լսելի դարձնող անհրաժեշտութիւն մըն է:

Անցնող 40 տարիներուն քանի՞ քանի՞ անգամներ «Վանայ Զայն» լսեցիք եւ զգացիք, որ միևնաչէք: Զանի՞ անգամ երգ մը կամ ծանօթ եղանակ մը ձեզ վերադարձուց ձեր մանկութեան եւ երիտասարդութեան գեղեցիկ օրերը: Զորս սերունդ ընկերացաք «Վանայ Զայն»-ին: Շնորհակալ եմք, որ 40 տարի եղաք մեզի հետ: Մենք չենք տեսներ ձեզ, սակայն կը զգանք ձեր ներկայութիւնը:

Մեր մաղթանքն է, որ ունկնդիր-ռատիոկայան կապը մնայ այն ջերմութեամբ եւ հարազատութեամբ, զոր անցնող 40 տարիներուն եղաւ: Մենք պիտի մնանք միասին, որպէսզի «Վանայ Զայն»-ը մնայ՝ «Սփիւռքահայութեան հարազատ եւ լաւագոյն ծայր»-ը, հայ երգի ու մշակոյթի պահապանը, ազգային մեր յիշողութեան վկան եւ անցեալի, ներկայի ու ապագայի ուղեկիցը:

(Շար. 2 եւ վերջ)

SoundCloud, Facebook, Instagram, Youtube, TikTok, Spotify, WhatsApp channel եւ այլն):

Սկզբնական տարիներէն մեծ արխիւ չկայ, որովհետեւ յայտագիրները ուղղակի կը ներկայացուէին՝ առանց արձանագրութիւն պահելու: 1991-էն ետք, սակայն, կայ ձայներիզներու եւ սփ.տի.ներու մէջ ամփոփուած հազարաւոր յայտագիրներու հսկայական եւ բարեբախտաբար ցանկագրուած արխիւ մը, որ յարմար մեկնեսա՛սի մը կը սպասէ թուայնացուելու եւ ի սպառ կորուստէ փրկուելու համար:

Շրջան մը «Վանայ Զայն»-ի մէջ գործած է նաեւ «Երկիր Մետիա» պատկերասփիւռի կայանին Պէյրութի գրասենեակը: Այդ գրասենեակին արխիւը ես կը գտնուի ռատիոկայանին մօտ: Առաւել, ինչ որ անգնահատելի հարստութիւն է, աւելի քան 40 տարուան միութենական ձեռնարկներու, ազգային թաղումներու, հանդիսութիւններու եւ տօնակատարութիւններու ձայնագրութիւններն են, որոնք լաւապէս պահուած են «Վանայ Զայն»-ի արխիւներուն մէջ: Այս բոլորը կը կազմեն ո՛չ միայն լիբանանահայութեան, այլեւ սփիւռքահայութեան բանաւոր յիշողութիւնն ու մշակութային ժառանգութիւնը եւ, առ այդ, հսկայական նիւթ եւ ատաղձ կը մատակարարեն վաղու անգամագիրներուն:

Պէտք է յիշել, որ երկար տարիներ, երբ հաղորդակցութեան միջոցները այսօրուան նման զարգացած չէին, «Վանայ Զայն» կարելուր կամուրջ էր Հայաստանի եւ լիբանանահայութեան միջեւ՝ հայրենի լուրեր փոխանցելով եւ հայրենի հիւրեր՝ մտաւորականներ, արուեստագէտներ, քաղաքական դէմքեր եւ վերլուծաբաններ հիւրընկալելով: Կամուրջի այդ դերը կը շարունակուի մինչեւ օրս, անկախ՝ Հայաստանի մէջ տեղի ունեցող քաղաքական վերիվայրումներէն եւ Հայաստան-սփիւռք կապերու ապրած ելեւէջներէն:

«Ա.»- Ըսինք մը խօսք ալ արաբերէն յայտագիրներուն մասին կրնա՞ք ըսել:

Վ. Ա.- «Վանայ Զայն» սկզբնական տարիներէն ունեցած է արաբերէն յայտագիրներ: Պետական Ա. կարգի ռատիոկայան դառնալով՝ ան շրջան մը նաեւ արաբերէն լուրեր հաղորդած է եւ մէկէ աւելի յայտագիրներ ներկայացուցած է: Տեղացիներ եւ արաբական աշխարհի երեւելի դէմքեր յաճախ հայութեան ծանօթացած են եւ Հայ դատի բարեկամները դարձած են «Վանայ Զայն»-ի շնորհիւ: Փոխադարձաբար, արաբական յայտագիրները հայութեան համար պատուհան մը եղած են բացուելու լիբանանեան, արաբական թէ միջազգային կեանքի վերջին

«Ա.»- Եզրափակելու համար, ի՞նչ խօսք ունիք «Վանայ Զայն»-ի ունկնդիրներուն:

Վ. Ա.- Մեր ունկնդիրներուն կ'ուզեմ ըսել,

40

40-ԱՄԵԱԿ «ՎԱՆԱՅ ԶԱՅՆ»-Ի ՀԻՄՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

ԵՐԳԱՀԱՆԴԷՍ

Մասնակցութեամբ Հայրենի Երգիչներ՝

ԼԻԱՆԱ ԵՒ ԿԱՐԷՆ ԶԱՔԱՐԵԱՆՆԵՐՈՒ

Կիրակի, 18 Հոկտեմբեր 2026, երեկոյեան ժամը 8.00, «Յակոբ Տէր Մելքոնեան» թատերապահ:

Տոմսերու սակ 15 \$ եւ 20 \$

ԱՊՐՈՒԱԾ ՕՐԵՐ

ԱՂԵՔՍԱՆՂԻՐԻՈՅ ՓՈՔՐ ՀԱՅ ԱՇԽԱՐՀԸ - Ը

Ընթերցողին:

«Ապրուած օրեր» անունը նոր չէ: 1948-ին նոյն անունով լոյս տեսած է Արմէն Գարոյի գիրքը: Այս գրութիւնները անոր շարունակութիւնը չեն, այլ՝ ուրիշ ժամանակի ու սերունդի ապրուած օրեր:

Տարիներու ընթացքին կուտակուած այս յուշերը իմ կեանքիս պատառիկներն են, բայց նաեւ՝ մեր հաւաքական հայկական կեանքէն համեստ մաս մը: Անոնց մէջ կան օսմանահայ ընտանիքիս համա ու հոռը, սփիւռքեան ու հայաստանեան իրականութիւնները, հիւնը՝ նորին կողքին: Այս ամառ որոշեցի սկսիլ գրի առնել զանոնք: Յուսամ՝ անոնց մէջ դուք ալ ձեզմէ բան մը գտնէք:

Աղեքսանդրիա՝ յուշերու եւ կարօտի քաղաքը, Զիմնուած՝ Աղեքսանդր Մեծի կողմէ ԲԱ 332 թուականին:

Լիբանանի քաղաքացիական պատերազմը մեզ տարաւ տեղեր, ուր ուրիշ պայմաններու մէջ թերեւս երբեք պիտի չապրէինք: Ամառ մը ստիպուած էաթաքիս մնացինք, ուր մեր դրացին Ռիֆաաթ Ասատին ընտանիքն էր՝ Զաֆէզ Ասատի եղբայրը: Անոր անունը հետագային պիտի կապուէր Զամայի 1982-ի արիւնալի դէպքերուն հետ: Բայց մենք այդ բոլորէն բան չէինք գիտեր: Մեզի համար ան պարզապէս մեր դրացին էր՝ հաճելի ժպտերես մարդ մը, որ մեզի շաքար-շոքոլա կու տար, երբ իր երեխաներուն հետ կը խաղայինք:

Միւսը Աղեքսանդրիան եղաւ:

Մանկութեան օրերուն մեծերուն յաճախ կ'ըսէինք. «Զաճա, պատմութիւն պատմէ՛, հաճիս»: Իմ սիրած հերոսներէ մէկը Մեծն Աղեքսանդրն էր: Տիրան մեծ հայրս ալ ուներ պատմութիւն մը, որ միշտ երեսակայութիւնս կը զոգոնէր: Օր մը իր գործարանին փլած պատերուն մէջէն նեղ անցք մը գտած էր եւ՝ լապտերով մութին մէջ քալած: Ամէն անգամ որ պատմէր, ինծի կ'ըսէր. «Աճապա Մեծն Աղեքսանդրի կորսուած դամբարանն էր իր բոլոր գանձերով»: Երեխայի մը համար ասիկա մեծ առեղծուած էր:

Ու հիմա պատերազմը մեզ կը տանէր Աղեքսանդրիա՝ Մեծն Աղեքսանդրի հիմնած քաղաքը, աւելի քան 2300 տարի ետք: Պէյրութի մեր տունը ռուսներէն վնասուած էր, եւ մենք ստիպուեցանք ժամանակաւորապէս տեղաւորուիլ մեծ հայրիկիս ու մեծ մայրիկիս երկու սենեակնոց, մէկ բաղնիքով յարկաբաժնին մէջ: Մեծ հայրիկս, մեծ մայրիկս, մայրս, մենք՝ հինգս, եւ Մարիգ մօրցուրը՝ բոլորս միասին:

Այդպէս ալ հինգ թոյր-եղբայրներով յանկարծ ինկանք Աղեքսանդրիոյ փողոց հայկական գաղութին մէջ: Պօղոսեան ազգային վարժարանը այդ օրերուն հազիւ 60-70 աշակերտ ուներ: Զինգ նոր աշակերտի միաժամանակ յայտնուիլը արդէն փողոց իրադարձութիւն մըն էր: Շատ չանցած՝ մեզի միացան նաեւ մեր երկու փոքր զարմիկները: Յանկարծ եօթը «լիբանանցի» էինք աղեքսանդրիահայերուն մէջ: Բայց, անշուշտ, Գալիֆայեաններուն թոռներն էինք: Այսինքն այնքան ալ օտար չէինք:

Պօղոսեան ազգային վարժարանի ուսուցչական կազմի խմբակարգ՝ վարժարանին բակին մէջ, Զմայեակ Շենսի եւ Նիկոլ Աղբալեանի հետ:

Աղեքսանդրիոյ հայ գաղութը նոր չէր: Զայեքը հոն հաստատուած էին առնուազն 18-րդ դարու վերջերէն, իսկ 19-րդ դարուն արդէն կազմաւորուած գաղութ մը ունէին՝ եկեղեցիով, դպրոցով եւ ազգային հաստատութիւններով: 20-րդ դարու սկիզբը Աղեքսանդրիոյ հայութեան թիւը հասած էր շուրջ 20 հազարի: Աղեքսանդրիոյ Պօղոսեան ազգային վարժարանը եգիպտահայութեան պատմական կրթական հաստատութիւններէն մէկն էր: Զիմնուած 1890-ին՝ Պօղոս պէյ Եուսուֆեանի կտակած միջոցներով, վարժարանը կարելոր դեր ունեցաւ նաեւ Զայոց ցեղապանութենէն ետք որբերու ինամքին ու կրթութեան մէջ: Տեղւոյն հայ համայնքը, համագործակցելով «Նիդ իսթ ռիլիֆ» կազմակերպութեան հետ, ապաստան եւ աջակցութիւն տրամադրեց հայ գաղթականներուն ու որբերուն:

1923-ին, Լոզանի դաշնագիրէն ետք, հազարաւոր հայ որբեր, որոնք ապաստան գտած էին Յունաստանի մէջ, կը մեծնային հայրենիքէն հեռու՝ առանց իրենց ծննդավայրերը վերադառնալու իրական կարելիութեան: Սիրա կղզիի «Նիդ իսթ ռիլիֆ»-ի որբանոցը անոնց ապաստան ու կրթութիւն տուող գըլխաւոր հաստատութիւններէն մէկն էր: Այդ որբերէն ոմանց հետագային Եգիպտոս հաստատուեցան՝ հոն նոր կեանք մը սկըսելու եւ տեղւոյն հայ գաղութին մաս կազմելու համար:

Զեռաքըրոական էր, որ Նշան Փալանճեան ճեմարանէն եկած՝ Աղեքսանդրիոյ մէջ ինքզինքս կը գտնէի Զայաստանի Ա. Զանրապետութեան հիմնադիր սերունդի հետքերուն վրայ: 1923-1924-ին Աղեքսանդրիոյ ԶՅԴ մարմինը յաղթած էր թեմական ընտրութիւններուն: 1926-ին Լեւոն Շանթ, Նիկոլ Աղբալ-

եանի հրաւերով, Աղեքսանդրիա եկած էր եւ ուսուցչութիւն ստանձնած Պօղոսեան ազգային վարժարանին մէջ: Սակայն քանի մը տարի ետք, երբ ԶՅԴ-ի հակառակորդ ուժերը կրկին յաղթած էին ընտրութիւններուն, անոնք ստիպուած եղած էին հեռանալ վարժարանէն: Այդ տարիներուն՝ 28 մայիս 1928-ին, Շանթ Գահիրէի մէջ խուժ մը մտատրականներու հետ հիմնած էր Զամազգային կրթական եւ մշակութային միութիւնը: Իսկ 1929-ին Շանթն ու Աղբալեանը անցած էին Պէյրութ, ուր 3 մարտ 1930-ին հիմնած էին Զայ ճեմարանը: Այսպէս, Աղեքսանդրիոյ մէջ կը գտնէի հետքերը այն ճամբուն, որ տարիներ ետք պիտի հասներ մինչեւ իմ դպրոցս՝ Նշան Փալանճեան ճեմարան:

Երբ մենք Լիբանանի պատերազմի օրերուն հոն հասանք, Աղեքսանդրիոյ հայկական գաղութը արդէն իր փառքի տարիները ետին ձգած էր, բայց տակաւին ինքնիր մէջ փոքր աշխարհ մըն էր: Եկեղեցի կար, դպրոց կար, ակումբներ կային, մարզական կեանք կար, ա մ ա ռ ն ա յ ի ն կազդուրման կայան կար: Նոյն-իսկ հայ աւետարան ա լ ա ն ա կ ա ն փոքր համայնք մը կար: Եւ կային դէմքեր, որոնց անունները մինչեւ Նիացի Նուպար փաշայի (Նուպար Նուպա-ցած՝ Նենէիս բա-րեան) դամբարանը: Ան Եգիպտոսի առա-ր ե կ ա մ ն ե ռ ը՝ շին վարչապետն էր:

Եկեղեցւոյ, առաջնորդարանի եւ վարժարանի համալիրին մէջ կը գտնուի զմիւս-Նիացի Նուպար փաշայի (Նուպար Նուպա-ցած՝ Նենէիս բա-րեան) դամբարանը: Ան Եգիպտոսի առա-ր ե կ ա մ ն ե ռ ը՝ շին վարչապետն էր:

Եգիպտոսի հայութիւնը նաեւ իր երեք թերթերը ուներ՝ հընչակեան «Տաիակիր»-ը, ՌԱԿ-ի «Արեւ»-ը եւ ԶՅԴ-ի «Յուսաբեր»-ը: Վերջինը հիմնուած էր 1913-ին, Գահիրէի մէջ, Արմէնակ Մեթեմեւեանի կողմէ: 1926-ին «Յուսաբեր»-ը դարձած էր ԶՅԴ-ի պաշտօնաթերթը եւ այդ հանգամանքը կը պահէ մինչեւ այսօր: Լսած էի նաեւ, որ 1896-ի օգոստոս 26-ին Պանք Օթոմանի (Օսմանեան դրամատան) գրաւման գործողութեան 26 մասնակիցներէն Միհրան Կարապետեանը, Մարսէյ աքսորուելէ ետք, Աղեքսանդրիա հաստատուած եւ հոն առաղծագործարան մը հիմնած էր: Այսպիսի պատմութիւններ ալ կային այդ փոքր գաղութին ետին, որուն անցեալը շատ աւելի հարուստ էր, քան մենք՝ հոն ժամանակաւորապէս ապրող պատանիներս, կրնայինք պատկերացնել:

Սուրբ Պետրոս եւ Պօղոս Զայ առաքելական գեղեցիկ եկեղեցին, ուր պատկուած են մեծ հայրս ու մեծ մայրս, մկրտուած են մայրս եւ իր քոյրերն ու եղբայրը, եւ ուր տարիներ ետք մայրս պատկուած է իօրս հետ:

Բայց այդ փոքր աշխարհը նաեւ բաժնուած էր: Պաղ պատերազմի տարիներն էին, եւ Զայաստանի ու սփիւռքի քաղաքական բաժանումները Աղեքսանդրիա ալ հասած էին: Դեռ 1930-ականներէն սկսեալ Եգիպտոսի հայութեան մէջ ներազգային սուր պայքարներ տեղի ունեցած էին: Կարմիր-կապոյտ-նարնջագոյն եւ կարմիր-կապոյտ-կարմիր շրջանակները իրենց առանձին կեանքը ունէին: Խորհրդային Զայաստանի հանդէպ

Մեր գեղեցիկ Պօղոսեան ազգային վարժարանը, որ 1940-ականներուն մինչեւ 800 աշակերտ ունեցած էր, այսօր, ցաւօք, փակուած է՝ բաւարար թուով աշակերտներ չունենալուն պատճառով: Լուսանկարը՝ Գեղամ Փափագեանի:

վերաբերմունքը բաժանա-րար գիծերէն մէկն էր, իսկ եռագոյնը երբեմն պարզ դրօշէ շատ աւելի բան կը նշանակէր: Կը յիշեմ՝ անգամ մը պատանեկան տարիքիս «միւս» ակումբը գացած էի՝ հաւնած աղջիկս տեսնելու: Զայոց զիս նկատեց եւ ակումբէն դուրս վնետեց: Երեխայ էիքը: Այդ բոլորին խորքը չէինք հասկնար, բայց շատ լաւ կը զգայինք, թէ ո՛վ ո՛ր կողմն էր:

Մեր գալուստով դպրոցի հաւասարակշռութիւնն ալ քիչ մը խախտած էինք: Օր մը մեծ մայրս՝ Ազատը, մեզ տարաւ Իպրահիմիէի մէջ խմբապետ Վահանին ճեմարանէլէի խանութը:

«Ամա՛ն, այս ի՛նչ անուշիկ թոռներ ունիս, Ազա՛տ», բացագանչեց խմբապետը՝ այտերս այնքա՛ն ուժով սեղմելով, որ աչքերս արցունքոտեցան: Մեկ աչքն ալ արար յաճախողներուն վրայ էր, որոնց հետ իր ծանր արաբերէն շեշտով պազարուիլը կը շարունակէր:

«Այս չոճուկները բոլորը սրահ կը բերես, Ազա՛տ, հասկցա՛ր»: Ասոնց մեր տղաքն են: Ես Պօղոսեան ընդունուելու հարցը վաղը Ազգային վարչութեան սեղանին կը դնեմ: Բոլորը ԶԱԸՄ «Կամք» կ'արձանագրես, Ազա՛տ: Եօթը հատն ալ: Մաշալլա՛հ, մաշալլա՛հ»:

Ու նորէն այտերս կը սեղմէր: Երբ յաճախողներէն մէկը առանց զնելու խանութէն դուրս ելաւ, խմբապետը անոր ետեւէն «սիթիւն սանէ սաապիլին ետմ» պոռալով բարկացաւ, ապա դարձեալ մեզի դարձաւ: Այդ օրը առնետուրէն անելի կարեւոր բան մը ուներ մտքին մէջ. Պէյրութէն եօթը պատանիներ պիտի գային սրահ:

Մէկնելէ առաջ ինծի դարձաւ ու խորհրդաւոր ժպիտով հարցուց. «Սօսէ Մայրիկը գիտե՞ս, տղա՛ս: Զա՛, ան հոս» Աղեքսանդրիա թաղուած է»: Չեմ գիտեր՝ ինչո՛ւ, բայց այդ խօսքերը վրաս այնպիսի տպաւորութիւն ձգեցին, որ յաջորդ երկու շաբաթները գիշերները Սօսէ Մայրիկի մասին մղձաւանջներ կը տեսնէի: Տարիներ ետք անոր աճիւնները Աղեքսանդրիայէն Զայաստան փոխադրուեցան եւ 1998-ին ամփոփուեցան Երեւանի Եռաբլուր գիւտորական պանթէոնին մէջ:

Խմբապետ Վահանէն զատ, մեր տնօրէնը՝ պարոն Գալուստեանը, որ յաջորդ տարի պիտի գաղթէր, Նոյնպէս կը ստիպէր, որ կիրակի օրերը եկեղեցին շապիկ հագուիք եւ օտնական օրերուն ընթերցուածք կարդանք: Իսկ խմբապետ Վահանը, ԶԱԸՄ «Կամք»-ի մէջ իր ունեցած դերէն զատ, մեր պատանեկան վարիչն ալ էր: Ամէն հինգշաբթի մեզ «սրահը» (եգիպտահայերէնով՝ ակումբ) կը հաւաքէր եւ յեղափոխական երգեր կը սորվեցնէր: Մենք ալ աղուոր-աղուոր կ'երգէինք: Թէ այդ երգերուն ետին եղած պատմութիւններէն որքա՛ն կը հասկնայինք՝ չեմ գիտեր: Բայց խմբապետ Վահանին ծայրը, ձեռքով չափ տալը, երբեմն մէկ-երկու հոգիի հասցուցած ապտակները, փինկ փոնկի սեղանին շուրջ մեր հասակները եւ այդ երգերը Աղեքսանդրիոյ յիշողութիւններուն անբաժան մասը մնացած են: Կար նաեւ Օմարը՝ սրահին սիրուած հայրիկը: Երգերէն ետք բոլորս անոր քով կը խուժէինք՝ «Զոքա Զոլա» խմելու:

Յառաջդիմաւոր սրահին մէջ կ'երգէինք, թոմպոլա ու փինկ փոնկ կը խաղայինք եւ մեր պատանեկան կեանքի առաջին փարթիկները կ'անցընէինք:

Բայց, հակառակ այդ բոլոր բաժանումներուն, կային պահեր, երբ գաղութը դարձեալ մէկ ընտանիքի կը նմանէր: Այդ պահերը յաճախ ապրիլ 24-ին էին, կամ՝ մարգարաշտին վրայ: Գահիրէի եւ Աղեքսանդրիոյ հայկական միութիւններուն միջեւ պատքեթալի մրցումները գաղութին մեծ իրադարձութիւններէն էին: Զոն բոլորը կու գային: Տարբեր ակումբներու պատկանող մարդիկ Նոյն դաշտին շուրջ կը հաւաքուէին, կը պոռա-յին, իրենց խումբը շակաա կ'ընէին, կը վիճէին, կը խնդային: Ու հոն իլլէ կռիւ մը կ'ըլլար: Երեխայի աչքով՝ թերեւս այդ էր իսկական գաղութը:

1975-էն ետք Եգիպտոսի հայութեան ներազգային լարուածութիւնն ալ հետզհետէ պիտի մեղմանար: Երեք քաղաքական կուսակցութիւնները համաձայնած էին իրենց ներկայացուցիչները ունենալ Թեմական խորհուրդին մէջ: Նման փոփոխութիւններ տեղի կ'ունենային նաեւ Լիբանանի եւ սփիւռքի այլ գաղութներու մէջ: Պաղ պատերազմի տարիներուն խորացած քաղաքական հակադրութիւնները կամաց-կամաց կը մեղմա-

Նային, եւ սփիւռ-
քի հայկական քա-
ղաքական մտա-
ծողութեան մէջ
կարծես նոր մօ-
տեցում մը կը ձե-
ւաւորուէր՝ տա-
րակարծութիւն-
ները պահելով
հանդերձ, որոշ
հարցերու շուրջ
միասին աշխա-
տելու պատրաս-
տակամութիւն:

Ա մ ա ռ Ն ե ր ը
Աղեքսանդրիոյ
մէջ կեանքը ուրիշ
համ մը ուներ:
Միշտ ծով էինք:
Եւ երբեմն՝ ՅՕՄ-ի
կազդուրման կա-
յանը: Դպրոցէն ու
ըը՝ Արթօ Խանգեանի:
քաղաքական բա-

Յառաջդիմատէր սրահի սիրու-
ած հայրիկը՝ Օմարը: Լուսանկա-
յանը: Դպրոցէն ու ըը՝ Արթօ Խանգեանի:

ՅՕՄ-ի ամարանոցը: Նկարին մէջ՝ գետինը Նստած
Թովմաս Կորկիսեանը, ծախիս եւ աջին՝ գահիրեցի
ընկերներն Սիրիան ու Ամի Արթինեանը, ինչպէս
Նաեւ՝ Յրայր Մարտիկեանը: Ես՝ քառուկայական գըլ-
խարկով:

Ժանուարէն հեռու՝ հոն կային ընկերներ, խաղեր,
ծով եւ այն ազատութիւնը, որ միայն ամրան հետ կը
կապուի: Երբեմն, շատ տաք օրերուն, Տիրան մեծ
հայրս մեզ «ասպի ջուր» (շաքարեղէգի հիւթ) խմե-
լու կը տանէր: Իսկ ամրան ուշ երեկոները Ազատ Նե-
նէս մեզ Սապերի անուշավաճառին կը տանէր՝ կաթ-
նապուրով կաթի պաղպաղակ ուտելու, վրան՝ խոր-
կուած կաղին եւ չամիչ: Երբեմն ալ Թրիանոն անու-
շավաճառին կ'երթայինք՝ կարկանդակ ուտելու եւ լե-
մնատու վայելելու: Այսօր, երբ Աղեքսանդրիոյ մասին
կը մտածեմ, քաղաքը միայն իր փողոցներով ու շէն-
քերով չեն յիշեր: Կը յիշեմ այդ մարդիկը, փոքրիկ
հաստառութիւնները, ամրան համբէն ու հոտերը,
որոնք մինչեւ այսօր հետս մնացած են:

Կելիպոլցի Ազատուի Նենէս այդպիսի պահերուն
կը սկսէր իր հին պատմութիւնները: «Էհ, օղլում,
մենք ո՞ւր էինք, ո՞ւր հասանք: Ռեզիլ (հայտառակ)
եղանք, տարագրուեցանք, հոս նոր կենքք հիմնե-
ցինք: Դուն թագաւորի օրերու Աղեքսանդրիան չտե-
սար: Այս Թրիանոնին մէջ բոլորը յոյներ, իտալացի-
ներ, Ֆրանսացիներ, անգլիացիներ էին: Ասանկ
պարզ հագուած կարելի չէր նոյնիսկ ներս մտնել: Էհ,
օղլում, այս ի՞նչ կենքք ունեցանք, Աստուած իմ»:

Նենէս իր անցեալը կը պատմէր, իսկ մենք մեր նոր
կենանքը կ'ապրէինք Աղեքսանդրիոյ մէջ՝ առանց
գիտնալու, թէ այդ օրերն ալ շուտով պիտի վերջանա-
յին:

Յետոյ ամէն ինչ յանկարծ փոխուեցաւ: Եգիպտո-
սի մեր կենանքը ընդհատուեցաւ ոստիկանական
կառքի մը հետ պատահած ողբերգական արկածով
եւ մեր քեռի ճոնիի կորուստով: Ընդամենը 40 տարե-
կան էր: Անոր մահը մեր ընտանիքին կրած ցաւալի
կորուստներուն առաջինը եղաւ: Ստիպուեցանք
ափալ-թափալ վերադառնալ տակաւին պատերազ-
մի մէջ գտնուող Լիբանան: Բայց ճոնի քեռին ուրիշ
պատմութիւն է, որուն օր մը առանձին պիտի վերա-
դառնամ:

Եւ հեռացանք Աղեքսանդրիայէն: Այն ատեն չէինք
գիտեր, որ այլեւս երբեք պիտի չվերադառնայինք
հոն ապրելու: Տարիներու ընթացքին հայկական գա-
ղութն ալ շարունակեց փոքրանալ: Այսօր հազիւ 200
հայ մնացած է: Այն աշխարհը, որ արդէն մեր մաս-
կութեան տարիներուն փոքրացած էր, այսօր գրեթէ
անհետացած է:

Գահիրէի մէջ Յայաստանի Հանրապետութեան
դեսպանատունը, որուն առջեւ կը ծածանի մեր պա-
տանաւորներն օրերուն արգիլուած եռագոյնը: Այն
վայրերէն մէկը, զոր ժամանակին միայն հեքիաթի մը
մէջ կարելի էր պատկերացնել:

Բայց ինծի համար Աղեքսանդրիան տակաւին հոն
է: Խմբապետ Կահանը մեզի յեղափոխական երգ մը
կը տրվեցնէր: Օրհնող Սիրվարդը հայերէն կը դասա-
ւանդէ: Օմար հայրիկը «Քոքա Քուա»-ի շիշ մը կը բա-
նայ: Մարգարաշտը ընկերներով լեցուն է: Իսկ Գահի-
րէի Զելիոպոլիս թաղամասին մէջ տակաւին կայ

ԲԱՅՏԻ ԱՐՏԱՆՃԵԱՆ

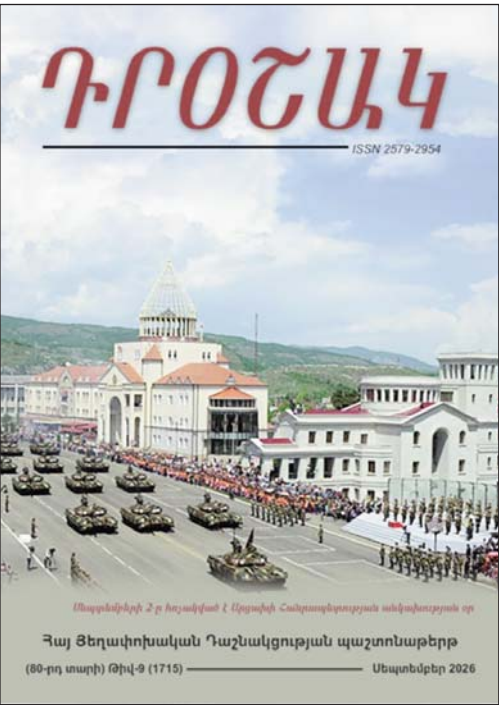
Շաբ.ը՝ էջ 6

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ ՀՅԴ ՊԱՇՏՈՆԱԹԵՐԹ «ԴՐՕՇԱԿ»-Ի 2026-Ի ԻՆՆԵՐՈՐԴ ԹԻԻԸ

Սեպտեմբերեան հասարակաքաղաքա-
կան տրամադրութիւնները ամփոփուած
են «Դրօշակ» պաշտօնաթերթի սեպտեմ-
բեր ամսուան թիւին մէջ, որ արդէն հրա-
պարակուած է:

Սեպտեմբերը վերջին տարիներուն
որոշ յոյզեր ու մտորումներ կը յառաջացնէ,
քանի որ ան մէկ կողմէ կը յուշէ Յայաստա-
նի անկախութեան հռչակման մասին՝
1991-ին եւ միւս կողմէ՝ ցաւալի կերպով կը
յիշեցնէ, որ սեպտեմբեր 2-ը Արցախի ան-
կախութեան հռչակման օրն է: Ոմանք ի
հարկէ շատ կը փափաքեն, որ Արցախի
պետականութեան հռչակման այդ օրը եւ
ընդհանրապէս Արցախին վերաբերող
ամէն ինչ ջնջուէր ու մոռցուէր, բայց եթէ
մենք ժառանգորդին ենք հազարամեակնե-
րու Յայոց պատմութեան եւ ներկայի, եր-
բեք չենք կրնար ժխտել մենք մեզ եւ մեր
ինքնութիւնը:

Այդ ոգով ալ Դաշնակցութեան «Դրօ-
շակ» պաշտօնաթերթը իր պարտքը նկա-
տած է այս թիւին մէջ առանձին յօդուած-
ներով եւ ընդհանուր վերլուծութիւններով անդրադառնալու Արցա-
խի բնաբանին, վերջինիս դեմ ազդաւորմանական արշաւի շարունա-
կութեան՝ այս անգամ հոգեւոր-մշակութային ցեղասպանութեան,
պատմակեղծարարութեան ճամբով: Ոչ միայն Արցախի, այլ նաեւ
արդէն Յայաստանի դեմ ծաւալող այս արշաւի առջեւ կանաչ լոյս կը

Կիօրէն պիտի

Սեպտեմբերին թիւը կրնաք ընթերցել <https://www.arfd.am/wp-content/uploads/2026/10/%D4%B4%D6%80%D6%85%D5%B7%D5%A1%D5%AF-%D5%A9%D5%AB%D5%BE-9-2026%D5%A9-1.pdf>

«ԴՐՕՇԱԿ»-Ի ԱՌԱՋՆՈՐԴՈՐ

ՅԱՂԹԵԼ ԿԱՄ ՊԱՐՏՈՒԵԼ ԺԱՄԱՆԱԿԻՆ

2026 թ. սեպտեմբերի 1-ին Պիշքեցում՝ Շանկիայի
համագործակցութեան կազմակերպութեան զգալա-
նաժողովի շրջանակներում, Փութինի եւ Նիկոլ Փաշինե-
անի հանդիպումը վերջինիս համար ակնյայտօրէն ծա-
խողուած էր: Տարիներ շարունակ Փաշինեանի երկակի
խաղերի դեմ աչք փակող Ռուսաստանի իշխանութիւնը
յստակ հասկացնում է, որ երկու լարի վրայ խաղալու
երջանիկ ժամանակն անցել է, եւ Յայաստանի ղեկավա-
րը շատ յստակ գործողութիւններով պէտք է փաստի՝
ինքը Ռուսաստանի եւ ԵԱՄՍ կառույցի՝ հետ է, թէ՛ վերջի-
նիս հակառակորդ ճամբարում:

Ռուսաստանը նաեւ բացայայտօրէն նշում է այն յըս-
տակ վնասները, որոնք կրելու է Յայաստանը հակառա-
կորդ ճամբարին միանալու դէպքում՝ կազմի մի քանի ան-
գամ թանկացում (իսկ գուցե՝ ընդհանրապէս Յայաստա-
նին մատակարարման դադարեցում), նմանատիպ էլք
հիւլեական կայանի հումքի, նաւթի, ադամանդի եւ այլ
ապրանքների Ռուսաստանից ներմուծման պարագա-
յում, որոնք Յայաստանին տրամադրուում են Ռուսաս-
տանի ներքին գներով: Ռուսաստանը կարող է արգելել
առանց պայմանների հարկերի ազդարարող հայաստանցիների ար-
տաւանալ աշխատանքը Ռուսաստանում, ինչը կը հարկադրի այդ
մարդկանց մեծ մասին վերադառնալու Յայաստան, ինչն էլ այստեղ
կարող է կտրուկ սրել ընկերային կացութիւնը: Զիստեւը այլեւս հա-
յաստանցի արտադրողների առջեւ ռուսական շուկայի վերջնակա-
նօրէն փակուելու դէպքում արտաքին շուկաներ դուրս գալու հնա-
րատրութիւնից առիտասարակ գրկուելու եւ հայկական գիւղատնը-
տութեան ղեկնալու հեռանկարի մասին: Եւ սա դեռ ամէնը չէ:

Նիկոլ Փաշինեանը Պիշքեցից վերադառնալով՝ փորձեց ներկա-
յացնել, թէ ոչ մի սարսափելի բան չկայ, Ռուսաստանի ղեկավարի
հետ տեղի է ունեցել գործնական ու արդիւնաւետ խօսակցութիւն:
Այլ կերպ նա թերեւս չէր կարող վարուել, որովհետեւ նախ կը
փաստէր, որ ինքը ընտրութիւններում չպարտուելու համար նա-
խորդող օրերին խաբում էր ժողովրդին՝ ներկայացնելով, թէ Փութի-
նի ու ԵԱՄՍ ղեկավարների հետ շատ լաւ յարաբերութիւններ ունի
եւ բոլորի հարցերը կը կարգաւորի: Ել չխօսենք արեւմտեան դրախ-
տի դռները հայ ժողովրդի առջեւ բացելու խոստման մասին, ինչը
նոյնպէս կնքծ դուրս եկաւ կարճ ժամանակ անց: Եթէ Փաշինեանը
գտնէ այս անգամ ասէր ճշմարտութիւնը, ժողովրդի առջեւ կը պար-
զէր ոչ միայն իր պատեհապաշտ քաղաքականութեան փակուղում
յայտնուելը, այլեւ կը վկայէր այն խիստ մտահոգիչ հեռանկարի մա-
սին, որն ամենամօտ ապագայում սպասում է հայ ժողովրդին: Այդ
պատճառով էլ վարչապետ Փաշինեանը եւ իր սագալարները սնը-
սեցին «եղբայր» այն մասին, որ ոչ մի մտահոգիչ բան չկայ, չորս կող-
մից շրջապատուած ենք կազ ունեցող երկրներով, իսկ թուրքական
թաշինքն ու Եւրոպայն պատրաստակամ սպասում են ամէն ինչով
աշակցելու Յայաստանին:

Եւ սա այն դէպքում, երբ, իբր թէ գաղտնաբար, նոյն Եւրոպայն
ազդաւորմանական խողովակներով կազ է ներմուծում Ռուսաստա-
նից: Այնպիսի տպաւորութիւն է, որ դեռեւս ընտրական գործըն-
թացներից առաջ լայն առումով իր պարտուած վիճակը գիտակցած
Նիկոլը խաղում է ժամանակի վրայ՝ թերեւս յոյս փայփայելով, որ
ինչ-որ տեղից իր համար մի լոյս կը բացուի: Անկախ ընտրութիւն-
ներում ձեռք գցած համեստ արդիւնքից եւ արտաքին շռայլ խոս-
տումներից՝ Փաշինեանը տեսնում է, որ երկրի ներսում ինքը գուրկ
է ժողովրդական յենարանից, իսկ դրսի հովանաւորների խոստա-
ցածն ու տուածը համարժէք չեն իրար: Յայտնուելով թոյլ եւ խիստ
սահմանափակ հնարաւորութիւնների պայմաններում՝ Փաշինե-
անն ինքն իրեն դնում է ւաելի մեծ կախման մէջ արտաքին ուժե-
րից: Վերջիններիս քաղաքականութեան նկատմամբ իր կայուն նը-
ւիրուածութիւնը փաստելու համար նա հարկադրուած հրապարա-
կայնօրէն սրում է յարաբերութիւնները Ռուսաստանի հետ՝ նոյն
ժամանակ փորձելով իր ամուր բարեկամական զգացումների մա-
սին հաւաստիացնել անձնական հանդիպումներում: Այստեղ, թե-
րեւս, պէտք է արձանագրել, որ սրանով նա նախեստառաջ կատա-
րում է Ռուսաստանին Անդրկովկասից դուրս մղելու նպատակը հե-
տապնդող գլխաւոր շահառուների՝ թուրքազդաւորմանական դա-
շինքի պահանջը:

Գաղտնիքը չէ, որ վաղուց Յայաստան-թուրքական դաշինք յարա-
բերութիւններում Փաշինեանը որդեգրել է վերջիններիս փաստա-
բանի դերը՝ ընդդէմ սեփական երկրի եւ ժողովրդի շահերի: Փաշինե-
անը ոչ միայն պաշտպանեց ու արդարացրեց այս դաշինքի սան-
ձագերծած պատերազմական յանցագործութիւնները, հետապնը-
նեց ու պատժեց Արցախի պատերազմի հերոսներին, շարունակում
է ճնշել Արցախի եւ նրա իրաւունքների անուրից Յայաստանում
ծրագրողը ցանկացած նախաձեռնութիւն: Իր քաղաքականու-
թեամբ նա ոչ միայն նպաստում, որ արցախցիների ինքնորոշման

վառի՝ ի դէմս Յայաստանի իշխանութեան աշակցող
լուրթեան:

Սիւս այս ոգիով գրուած յօդուածներ կը գտնէ ըն-
թերցողը «Դրօշակ»-ի այս նոր թիւին մէջ: Անշուշտ
մոռցուած չեն նաեւ մերօրեայ կեանքին վերաբերող
այլ զգայուն բնաբաններ, ինչպիսիք են՝ Ամերիկայի
նախագահ Թրամփի անունով զարգացող գործըն-
թացները զանգեզուրեան միջանցքի շուրջ, Յայաս-
տանի իշխանութիւններուն փորձերը վերակողմա-
րոշելու Յայաստանի տնտեսութիւնը, յատկապէս՝
թուրք-ազրպէյճանական լծակից գոյգին կողմը եւ
այլն:

Կարմիր թելի պէս ներկայացուող յօդուածներուն
մէջ արտացոլում կը գտնէ Յայաստանի ներքաղա-
քական, ներհասարակական մթնոլորտը, իշխանու-
թիւններուն հակազգային, հակաօրինական, բռնա-
պետական վարքը:

Ներկայացուող յօդուածներուն մէջ այս իրողու-
թիւնները կը քննուի տարածաշրջանային եւ աշ-
խարհաքաղաքական իրողութիւններուն խորա-
պատկերի վրայ, քանի որ տուեալ իրադարձութիւն-
ները կապուած են մեծ գործընթացներու հետ եւ ինչ-
պէս այսօր, նոյնպէս եւ յառաջիկայ օրերուն ուղղա-
կրէն անոնց ազդեցութիւնը:

պայքարն Ազրպէյճանն աշխարհին մատուցի որպէս զաւթողական
նպատակով Յայաստանի յարձակում Ազրպէյճանի վրայ, այլեւ այ-
սօրուայ իր լուրթեամբ նպաստում է, որ Ազրպէյճանն առանց մտա-
հոգութեան ոչնչացնի Արցախի հայկական պատմական ու հոգե-
ւոր-մշակութային ժառանգութիւնը:

Աւելին. «Քաղաքացիական պայմանագիր»-ական իշխանու-
թեան նպաստաւոր լուրթեան պայմաններում Ազրպէյճանը յաջը-
ղութեամբ զարգացնում է Յայաստանն Արեւմտեան Ազրպէյճան
ներկայացնելու գործնական ծրագիրը: Յայաստանի իշխանութիւն-
նը որբէ հակառակութիւն չի դրսեւորում Յայաստանի նկատմամբ
Ազրպէյճանի իշխանութիւնների աճող պահանջների նկատմամբ եւ
շարունակաբար գնում է հերթական զիջումների: Ընդամենը մի քա-
նի օր առաջ տարածուեց այն լուրը, թէ Յայաստանը Տաւուշի մար-
զում սահմանային նոր դիրքեր է զիջել Ազրպէյճանին: Յայաստանի
իշխանութիւնը կաշուկ դուրս գալով ուզում է ապացուցել, թէ պա-
տերազմի սպառնալիքը վերացնելու համար նորաւոր տարածքներ
պէտք է զիջել, չխօսել Յայաստանի իրաւունքների մասին, Արցախ
անուը չտալ առիտասարակ, մոռանալ պատմութիւնը, վերացնել
փառքի անկիւններն ու հերոս նահատակների նկարները: Այսպիսի
ցուցումներ են ստանում մասնաւորապէս կրթական հաստատու-
թիւնների պատասխանատուներն ու Յայաստանի դիւանագիտա-
կան ներկայացուցիչները՝ նոյն ժամանակ, երբ Ազրպէյճանն ամէն
օր ու ամէն ժամ իրականացնում է ճիշդ հակառակը՝ յարձակողա-
պաշտ իռետորաբանութեամբ ուղեկցուող յստակ գործողութիւն-
ներ Յայաստանի նկատմամբ:

Եթէ Յայաստանի իշխանութիւնը ապուշ չէ, ապա ապուշի տեղ է
դնում մի ողջ ժողովրդի, երբ խօսում է «անօրինականօրէն տիրա-
պետած» տարածքների վերադարձի մասին, սահմանագծման եւ
սահմանազատման շրջանակում, այն ժամանակ, երբ ազրպէյճան-
ցի զինուորները հանգիստ Նստած են վերջին տարիներին Յայաս-
տանից զաւթած տարածքներում եւ դուրս գալու փոխարէն՝ ւաելի
են ամրապնդում զաւթած դիրքերը: Արդեօք՞ առաջին հերթին այդ
տարածքներից նրանց դուրս գալը պէտք չէ նախորդէր մնացած
տարածքների հետ կապուած յստակեցումներին: Եւ արդեօք՞ այդ
դէպքում կայ երաշխիք, որ իր կողմից տարածքային կամ այլ բնոյ-
թի որբէ զիջման մասին երբեւ չյայտարարած Ազրպէյճանը հայ-
կական կողմի բոլոր զիջումներից յետոյ պատրաստակամ կը լինի
ինչ-որ բան զիջելու:

Նիկոլ Փաշինեանը հայ ժողովրդին «կարողացաւ համոզել» այն
կեղծիքի մէջ, որ Ռուսաստանի հետ յարաբերութիւններն արմա-
տապէս փոխում է, որովհետեւ ռուսները չօգնեցին հայերին թուր-
քազրպէյճանական յարձակման ժամանակ եւ դեպի ո՞ւր է նա վե-
րակողմորոշում Յայաստանը՝ ճիշդ այդպէս՝ դեպի այդ նոյն յար-
ձակումը իրականացնողները: Թերեւս նա մտածում է, որ եթէ մինչ
այժմ հնարաւոր է եղել խաբել նման աճապարարութիւններով, ապա
ինչո՞ւ չի կարելի նոյնպէս վարուել այսուհետեւ: Ստացւում է, որ
Յայաստանի հետ թուրք-արեւմտեան սկսուող «փայլուն» գործակ-
ցութեան մէջ Յայաստանի համար նախատեսուած է կատարողի ու
գիշողի դերը, իսկ իր գործակիցներին՝ պահանջողի ու ստացողի:
Պէտք է ընդունել սակայն, որ մէկ հարցում յատկապէս Արեւմուտքն
իսկապէս շօշափելի ու գործնական աշակցութիւն է ցուցաբերում
Յայաստանի իշխանութեանը: Խօսքը քաղաքական հովանաւորու-
թեան մասին է, որը տարիներ շարունակ դրսեւորում է Յայաստա-
նի բռնապետական իշխանութեան խայտառակ գործունեութեան
նկատմամբ, ինչի վերջին ցայտուն օրինակն էլ ակնյայտ աշակցու-
թիւնն էր ընտրութիւններում:

Շաբ.ը՝ էջ 6

ՅԱՂԹԵԼ ԿԱՄ ՊԱՐՏՈՒԵԼ...

Շարունակում 5-րդ էջեն

Արեւմուտքը կարծես չնկատեց, որ այդ խայտառակ ընտրութիւններից յետոյ Փաշինեանը ոչ միայն խլեց խորհրդարան անցած ուժերից մէկի քուէները եւ արգելափակեց նրա մուտքը խորհրդարան, այլեւ բանտարկեց այդ ուժի ղեկավարին եւ առանց դատ ու դատաստանի պետականացրեց նրա սեփական **պիզնեսները**: Արեւմուտքը հաւանաբար չնկատեց, որ մինչ այդ նոյն ճակատագրին էր արժանացել նախընտրական պայքարի մասնակից միւս ուժի առաջնորդը, իսկ հետագայում այս շղթան ամբողջացաւ խորհրդարանական ընտրութիւններում շեմը յաղթահարած ընդդիմադիր երրորդ ուժի ղեկավարի ձերբակալութեամբ:

Պետք է ենթադրել, որ Արեւմուտքն այս հարցերում ունի իր տրամաբանական պատճառները, օրինակ՝ շատ ակընյայտ է, որ ի դէմս ձերբակալուած եւ սեփականազրկուած հայ խոշոր գործարարների, տեղի է ունենում Չայաստանի խոշոր պիզնեսի վերակողմնորոշում Ռուսաստանից դէպի Արեւմուտք, իմա՝ Թուրքիա եւ Ազրպէյճան: Նկատենք, որ բարդ այս իրավիճակում չեն դադարում Նիկոլ Փաշինեանի յամառ ճիգերը Ռուսաստանից խլելու Չայկական երկաթուղու կառավարման իրաւունքը եւ յանձնել այն թիրքական պետութեան: Պատահական չեն ազրպէյճանական արթնացած պահանջները հայկական հիւլէական կայանի փակման վերաբերեալ, այն խոստմամբ, թէ իրենք Չայաստանին ելեկտրականութիւն կը մատակարարեն: Այստեղ ի հարկէ տեղի է ունենում շահերի մէկ համընկնում եւս, առաջիկայ շրջանում Չայաստանին սպասուող դժուարին ժամանակների Նախօրեակին Նիկոլ Փաշինեանը չէզոքացնում է հնարաւոր մրցակիցներին:

Վերջին շրջանում անընդհատ խօսելով տնտեսական տարբերակման մասին՝ իրականում ԶԴ-ական իշխանութիւնը Չայաստանը տանում է հիմնական կախման թուրքական դաշինքից, որի պարագայում անխուսափելի է քաղաքական կախումը: Եւ տեսնում ենք, որ բացայայտ եւ ոչ բացայայտ կերպով թուրքամետ իշխանութեան նոր գործընկերներն ամեն կերպ ոգեշնչում եւ պարտադրում են այս շըրջադարձը: Ի հարկէ՝ միաժամանակ այնքան չարժեւորելով Չայաստանի իշխանութեանը, որ զանազան միջազգային ամպիոններից Չայաստանի հետ վերջնական խաղաղութեան հաստատման մասին ճառելով՝ նոյն ժամանակ շարունակում են աւելացնել ճնշումը Չայաստանին պարտադրուող զիջումների հարցում:

Սեպտեմբերը մեզ համար Չայաստանի եւ Արցախի անկախութեան հռչակման ամիսն է: Նորանկախութեան հռչակումից յետոյ Չայաստանը երբեք այսքան կախման մէջ, այսքան պարտուած եւ նսեմացած չի եղել արտաքին ուժերից, ինչպէս՝ այժմ: Եթէ նախորդ իշխանութիւնների առաջնորդութեամբ եւ մեծ գոհողութիւնների գնով յաջողուել էր հող ազատագրել եւ Արցախի Չանրապետութիւնը հռչակել, ապա այս նոր իշխանութիւնը խայտառակ պարտութիւն կրելով՝ ուղղակի յանձնեց Արցախը: Եւ նոյն ժամանակ ոչ մի իշխանութիւն այսքան ինքնագոհ չի եղել, չի ճամարտակել Չայաստանի աննախադէպ անկախ գոյավիճակի մա-

սին եւ չի մեղադրել նախկիններին Չայաստանն օտարի ազդեցութեանը ենթարկելու մէջ: Թերեւս իշխանութիւնը հաշուարկ է անում ժողովրդի կարճ յիշողութեան վրայ, երբ ներկայացնում է, թէ մինչ իրենց տէրութիւնումը Արցախը թոյլ էր Չայաստանի վզին, իսկ Չայաստանը գաղութային ենթակայութեան մէջ էր Ռուսաստանից: Երեւի տեղին է յիշել այն միտքը, որ մարդկային լկտիութիւնը սահման չունի:

Չայաստանի իշխանութիւնների ողջ քաղաքականութիւնը հիմնուած է ստի ու կեղծիքի վրայ: Չաւանաբար նրանք հաշուարկ են անում, որ երկիրը սուզելով վախի մթնոլորտի մէջ, ձերբակալելով ու չէզոքացնելով ընդդիմութեանը եւ Չայաստանի շահերը ծախելու ճանապարհով ապաւինելով արտաքին ուժերի աջակցութեանը՝ կը կարողանան ապահովել իրենց երկարակեցութիւնը: Իսկ գուցէ նրանք հիմքէ՞ր ունեն այդպէս մտածելու: Եթէ ընդդիմադիր ալիքը պէտք է դրսեւորուի միայն խորհրդարանի պատերի ներսում, ապա կանկած չկայ, որ այս ուժը կը հասնի նաեւ յաջորդ ընտրութիւններին եւ եւս մէկ անգամ կը զաւթի իշխանութիւնը: Առայժմ երկրի ընդդիմադիր ներուժը չի կարողացել ստիպել նրանց ազատօրէն չիրականացնելու այն ապօրինութիւնն ու սանձարձակութիւնը, որոնք վերջինիս գործեակերպէն են արտաքին խրախուսիչ լռութեան եւ աջակցութեան պայմաններում:

Ներկայ պարագայում եւ, թերեւս, ցանկացած դէպքում, քաղաքական ուժի գլխաւոր խնդիրը ժողովրդի հետ կապել է եւ նրա հետ աշխատանքը: Պետք է արձանագրել, որ սա շատ լաւ ըմբռնում է Նիկոլ Փաշինեանը, եւ եթէ նա չլինէր Չայաստանի ամենամբոխավար ղեկավարը, ո՛չ հնարաւորութիւն կ'ունենար բազմելու Չայաստանի գահին, ո՛չ էլ այսքան ժամանակ մնալու իր տեղում: Յիշենք, որ Չայաստանի խորհրդարանական վերջին ընտրութիւններից առաջ, 8 տարի առաւօտից գիշեր լինելով հանրութեան աչքի առջեւ, նա դարձեալ ոտքով շրջեց ողջ Չայաստանով՝ յաճախ տիաճ ընդունելութեան արժանանալով փողոցներում ու հրապարակներում, լայն շփումներ ունեցաւ ժողովրդի հետ:

Թերեւս արժէ նշել, որ **բալագանային** թատրոնի վերածւած այսօրուայ խորհրդարանի գոյութիւնն էլ շատ ձեռնտու է նրան, որովհետեւ այդտեղ ոչ միայն իր, այսպէս կոչուած, օրինականութիւնն է հաստատում, այլեւ մշտական բախումների ու լեզուակռուի բեմի վերածած խորհրդարանն աշխարհին մատուցում է որպէս իր հաստատած «ժողովրդավարութեան» առհաւատչեայ: Խորհրդարանական այդ մթնոլորտում իր դրական ներկայութիւնն արդարացնելու համար ընդդիմութիւնը պէտք է անմիջական գործունեութեան հետ զուգակից ժողովրդի, հասարակութեան տարբեր շերտերի հետ ամենօրեայ շփումները: Մի բան, ինչի մասին, ի դէպ, ընդդիմութիւնը նաեւ յայտա-

րարել էր մինչեւ նոր խորհրդարանի աշխատանքների սկըսւելը:

Նման գործունեութիւնը նախ եւ առաջ կը փաստի, որ ընդդիմութեան նախընտրական հանդիպումները միայն քուէ ձեռք բերելու համար չէին, այլ՝ ժողովրդի կարծիքի հետ հաշուի նստելու, նրա ուժին յենուելու, խորհրդարանում նրա ամենօրեայ հոգսերի մասին բարձրաձայնելու համար:

Ժողովրդի հետ մշտական եւ զուգահեռ աշխատանքը նաեւ կ'ուժեղացնի ընդդիմութեանը՝ վերջինիս դրսեւորման հնարաւորութիւնը դուրս բերելով խորհրդարանի նեղիկ պատերից, տարածելով այն երկրով մէկ եւ յետադարձ ուժով ժողովրդական տրամադրութիւններն ու պահանջները բերելով բարձրագոյն ներկայացուցչական մարմին: Ընդ որում, այդ աշխատանքը պէտք է տարուի հանրութեան բոլոր շերտերի հետ, մասնաւոր որ մասնաւորապէս փաշինեանական խոստումներին ու սպառնալիքներին հաւատացած, արտաքին տարբեր ուժերի ուղղակի եւ անուղղակի քարոզչութեանը կուլ գնացած զանգուածներին մոլորութիւնից դուրս բերելու պարտականութիւնը ազգային ուժերինն է: Ակնյայտ է, որ հէնց մոլորեցուած զանգուածների կեցուածքն է ապահովում Չայաստանը դէպի անդունդ հրող իշխանական հակահայ քաղաքականութեան հնարաւորութիւնը: Իր հերթին, հանրութեան հետ աշխատելը չի նշանակում միայն հրապարակային հանդիպումներ, այլ՝ մատչելի, համբերատար ու ժամանակատար խօսակցութիւն տարբեր շերտերի, նրանց հոգսերի եւ պատասխանատւութիւնների շուրջ:

Միւս կողմից՝ արագօրէն ծաւալուող աշխարհաքաղաքական նոր զարգացումները յդի են անկանխատեսելի նոր իրողութիւնների ու կացութիւնների ձեւաւորմամբ: Ակնյայտ է մի բան, երբ ուժեղ չես եւ համապատասխան չափով պատրաստ չես, որեւէ նոր իրավիճակի դէպքում շահող չես կարող դառնալ: Իրենց պարտադրող իրողութիւններն այսօր պարտադրում են նաեւ ազգային ուժերի համապատասխան գործողութիւնները: Այս դէպքում կա՞մ կը սանձես եւ քեզ կ'ենթարկեցնես ժամանակը, կա՞մ ժամանակի անխիւները կ'անցնեն վրայով:

«Դրօշակ» թիւ 9, 2026

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ...

Շարունակում 5-րդ էջեն

ՅՅԴ-ի պանթեոնը, ուր կը հանգչին՝ Գաբրիէ Լազեանը, Նաւասարդեանը, Կայծ Կոկանեանը եւ ուրիշներ: Գահիրէի հեղինակաւոր Ձամալեք թաղամասին մէջ տիկին Սաթենիկ եւ Ճանիկ Չաքըրներու պատմական առանձնատունը այսօր Չայաստանի Չանրապետութեան դեսպանատունն է, ուր հպարտօրէն կը ծածանի (նոյն դրօշը, որ մեր մանկութեան տարիներուն այնքան վճե՛րու պատճառ էր) անկախ Չայաստանի եռագոյնը: Չակառակ իր փոքր թիւին, եգիպտահայ գաղութը այսօր ալ կը շարունակէ իր դերը ունենալ Չայաստանի եւ Եգիպտոսի միջեւ ջերմ յարաբերութիւններու պահպանման մէջ: Բայց գաղութին թիւի աստիճանական նուազումով հարց կը ծագի. Նուպար փաշաներու այս համայնքը պիտի կարենա՞յ ապագային ալ իր պատմական դերը շարունակել: Նոյն հարցը կը դրուի սփիւռքի շատ մը գաղութներու առջեւ: Թերեւս ժամանակն է, որ այս համայնքներուն ու հաստատութիւններուն մէջ մեծցած, այսօր աւելի բարեկեցիկ կենք ունեցող եւ հանգստեան կոչուած մարդիկ իրենց ժամանակէն ու փորձառութենէն բաժին մը տրամադրեն՝ օգնելու մեր այս թանկագին, բայց մարդկային ուժի պակաս ունեցող գաղութներուն՝ շարունակելու իրենց գործը:

Իսկ մինչ այդ յիշողութեանս մէջ մենք տակաւին եօթը երէխաներով այդ փոքր հայաշխարհին մէջ կը վազվզեսք՝ առանց գիտնալու, որ օր մը այդ բոլորը պիտի դառնային ապրուած օրեր:

Է՛յ վաղախ:

Այս յօդուածաշարքին նախորդ գրութիւնները

Ա. - Կելիպոլի տուն թիւ 54 <https://www.aztagdaily.com/archives/702461>

Բ. - Սեծ հօքս մեծ հին ռափոն <https://www.aztagdaily.com/archives/703467>

Գ. - Կիւզէլ Պոլիսն ու մեծ մայրս

<https://www.aztagdaily.com/archives/703889>

Դ. - Պէյրուք, 70-ականներ <https://www.aztagdaily.com/archives/705183>

Ե. - Տակիքէ տակիք <https://www.aztagdaily.com/archives/705619>

Զ. - Երկու ապրիլ 24 <https://www.aztagdaily.com/archives/706110>

Է. - Չարպ <https://www.aztagdaily.com/archives/706548>

** Շնորհակալութիւն Սուրէն Պայրամեանին եւ Գեղամ Փափագեանին՝ այս գրութեան պատրաստութեան իրենց օգտակար աջակցութեան համար:*

ՕՐԱՏԵՏՐ

13 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

- 1668.- Աստուածաշունչի հայերէն առաջին տպագրութեան աւարտը Ամսթերտամի մէջ, Ոսկան վարդապետ Երեւանցիի նախաձեռնութեամբ:
- 1827.- Երեւանի բերդին գրաւումը ռուսական բանակին կողմէ:
- 1862.- Մահ երաժշտագետ Գաբրիէլ Երանեանի, Պոլսոյ մէջ:
- 1929.- Կարսի դաշնագրի ստորագրութիւն մէկ կողմէ Թուրքիոյ եւ միւս կողմէ Չայաստանի, Ազրպէյճանի եւ Վրաստանի խորհրդային հանրապետութիւններուն միջեւ՝ պոլշեիկեան Ռուսիոյ մասնակցութեամբ: Կարսի մարզը եւ Սուրմալու գաւառը անցան Թուրքիոյ, իսկ Նախիչեւան իրեն ինքնավար շրջան կցուեցաւ Ազրպէյճանին:
- 1937.- Տնունդ երգահան եւ խմբավար Լորիս Ճգնաւորեանի, Իրանի Պորուճերտ քաղաքին մէջ:
- 1966.- Մահ բանաստեղծ եւ արձակագիր Եղուարդ Պոյաճեանի, Պէյրուքի մէջ: Մահծ էր 1915-ին, Սուսա Լեռան Խտըր Պէկ գիւղը:
- 1972.- Մահ արձակագիր Գրիգոր Սիսունի, Երեւանի մէջ: Մահծ էր 1918-ին, Սիս:

ԺԱՄԱՆՅ

ԽԱՉԲԱՆ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											

ՀՈՐԻՇՈՆԱԿԱՆ

1. Տարապ:
2. Երբեմն Կապուտան ծով կողում լին - Ցեխ:
3. Չայաստանի գետերէն - Մետաղեայ ազդարար:
4. Ցուցական դերանուն - Ծառատեսակ:
5. Օձի գալար (իսկ.) - Եղեգնաքիւղ:
6. Առաքիլայ - Եգիպտական քաղաք (իսկ.):
7. Յինուու կրակի աստուածը - Նմանաձայն գիրեր - Դրկից տառեր:
8. Անթիծ - Իգական անուն:
9. Իսահակեան գիւղի նախկին անունումը:
10. Դրախտ - Չօրաքաբէլի որդին:
11. Փոխարժեք - Սանձ - Մորթէ շինուած պարկ:

ՈՂՂԱՅԱՅԵԱՅ

1. Շուք կամ պաշտպանութիւն - Կայեղ:
2. Նոր Կոստկոսան - Կողմ:
3. Յրային թուոն - Կարծրակեղեւ պտուղ:
4. Սիւմեայ ուլ - Թուր:
5. Որովիեան - Թերի, պակասուոր:
6. Փշալից ընդաբեր բոյս - Այբութենէն - Ժամանակի միաւոր:
7. Անօթի զգացում - Ստացական ածական (իսկ.):
8. Իրենց ձագերը կաթով սնուցանող - «Չօրաւոր» խաղաթուղթ:
9. Եղեմի երրորդ գետը - Բնակուած վայրեր:
10. Այբութենէն - Սամուէլ մարգարէի մայրը:
11. Կամիջ - Ուղիղ:

Պատրաստեց՝ Տ. Ա. ԱՂԱԶԱՐԵԱՆ

ՍՈՒՏՈՔՈՒ

Գործողական եւ ուղղահայեաց 9 շարքերով եւ սրմաններով (9x9) կազմուած գնացանցը բաղկացած է իրաքանները 9 քառակուսի ռաշուղ 9 բաժիններէ (3x3): Բացառումի սկզբումքին կիրառումով իրաքանները քառակուսի մէջ թուանշան մը գտնուել՝ այնպէս մը, որ ձործողական իրաքաններ շարք, ուղղահայեաց իրաքաններ սրման եւ 9 քառակուսիներ իրաքաններ բաժին ունենայ իւր 9 թուանշանները՝ իրաքաններ թուանշան մը այն մէկ անցամ գործածուելու պայմանով: Այլ խօսքով՝ ո՛չ մէկ պարագայի արտաձուած է թուանշան մը կրկնել մրենոք շարքին, սրմանին եւ բաժինի մէջ: Սկսելու ռամար՝ կարգ մը թուանշաններ իրենց ճշգրիտ քառակուսիներուն մէջ գտնուումն են:
--

ՆԱԽՈՐԴ ԺԱՄԱՆՑԻ ԽԱՂԵՐՈՒՄ ԼՈՒԵՌՈՒՄՆԵՐԸ

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1		Օ	Ե	Ա	Կ	Վ	Մ	Մ	Ե	Ի		
2		Դ	Ա	Լ	Ա	Կ	Վ	Մ	Դ	Մ		
3		Ա	Դ	Ղ	Ի	Ե	Մ	Ց	Ի	Դ		
4		Գ	Վ	Ի	Գ	Ի	Ի	Ի	Ի	Մ		
5		Ե	Դ	Մ	Ա	Կ	Վ	Մ	Դ	Մ		
6		Ե	Ե	Ա	Կ	Վ	Մ	Օ	Ի	Ի		
7		Բ	Ի	Ի	Գ	Ե	Ի	Ի	Ի			
8		Ե	Ա	Մ	Ա	Դ	Ե	Դ	Մ	Դ		
9		Ե	Դ	Ա	Գ	Վ	Ե	Մ	Ա	Ի		
10		Ե	Ի	Գ	Ղ	Ղ	Ղ	Ղ	Ղ	Ղ		
11		Գ	Ե	Ա	Ե	Դ	Ա	Մ	Ց	Ա		

ՀԵՃԵԼԱՐՇԱՐ

3-ՐԴ ՊՐՈՆՁԷ ՄԵՏԱԼ՝ ԼԻԲԱՆԱՆԻ

Արաբական երկիրներու հեծելարշաւի ախոյեանութիւնը կը շարունակւի Սուրիոյ մէջ, ուր Լիբանանի տողը հաւաքականը երրորդ պրոնզէ մետալ կըրցաւ ապահովել ժամացոյցի դէմ տողը խմբային մըրցումներուն:

Տղոց հաւաքականը կը կազմուէր Նաֆէզ Զամալետտին, Էսքանտար Փաւայթ, Խալիլ Ասմար եւ Ազիզ Մանէի քառեակով:

ԲՈՆՑԵԱՄԱՐՏ

ՅԱԿՈԲ ՇԱՐԲԱԹԵԱՆ ԵՐՈՊԱՅԻ ԱՆՈՅԵԱՆ

Մոնթենեկրոյի Պուսովա քաղաքին մէջ վերջ գտաւ բոնցքամարտի եւրոպայի պատանիներու (17 տարեկանէ վար) ախոյեանութիւնը:

Վերջին օրուան մրցումներուն, հայ բոնցքամարտիկ Յակոբ Շարբաթեան ոսկի մետալ նուաճեց մինչեւ 50 քկ կշիռի մրցումներուն, աւարտականին յաղթելէ ետք ռումանացի Պուլթանուի 3-2 արդիւնքով:

Մինչեւ 66 քկ կշիռի աւարտականին Ռոմիկ Յարութիւնեան 4-1 արդիւնքով պարտուեցաւ իտալացի Ռաուլ Պարոնէն եւ դարձաւ Եւրոպայի փոխախոյեան՝ նուաճելով արծաթէ մետալ:

Նշենք, թէ 52 քկ կշիռի մրցումներուն Էդուարդ Զարամեան պրոնզ մետալ չահած էր: Մետալներու հաշիւով Հայաստան գրաւեց դասաւորման 9-րդ դիրքը: Առաջին դիրքը գրաւեց Անգլիա, որ 3 ոսկի, մէկ արծաթ եւ մէկ պրոնզէ մետալներու տիրացած էր:

ԷՆՏՐՈՒ ՏԱՐԱԳԾԵԱՆԻ ՍԶԱՆՉԵԼԻ ԿՈԼԸ

Միացեալ Նահանգներու համալսարաններու ֆուլթայլի մրցումներուն, հայ ֆուլթայլիստ Էնտրու Տարագճեան շատ գեղեցիկ կ'ու մը նշանակեց իր խումբին՝ Միչիկըն Սթըյթի հետ, Մերիլենտի բերդէն ներս:

Միչիկըն, որ 19-րդ դիրքը կը գրաւէ այս տարեշրջանին, կրցաւ շատ անէի զօրաւոր մրցակիցներու դէմ դրական արդիւնքներ ձեռք ձգել: Անոնք 2018-էն ի վեր Մերիլենտի չէին կրցած յաղթել:

Տարագճեան մրցումին հերոսն էր եւ 67-րդ վայրկեանին նշանակեց իր խումբի յաղթանակի կ'ու, արդիւնքը երբ 1-1 էր:

Ան աջ կողմէն փոխանցում մը ստացաւ եւ առանց նայելու անմիջապէս վրէժով շարունակեց բերդէն ներս՝ անշարժեցնելով բոլորը:

Անոր կայծակնային արագութիւնը մեծ դեր ունէր այս կ'ուին, որ եղաւ իր 5-րդը 10 մրցումներու ընթացքին:

ՊԱՍԵՆԹՊՈԼ

- ԱԹԼԱՍ ՖՈՐՉՈԼ ԲԱՐՁՐԱՅԱՒ Ա. ԴԱՍԱԿԱՐԳ
- ԹԱՏԱՄՈՆ ԶԱՐԱԺԵԼ ՄՆԱՅ Ա. ԴԱՍԱԿԱՐԳ

Լիբանանի Բ. դասակարգի պասքէթպոլի ախոյեանութեան աւարտականի մրցումները վերջ գտան, եւ Աթլաս Ֆորզոլ վերստին բարձրացաւ Ա. դասակարգ՝ աւարտականին յաղթելէ ետք Լիտորդ Չեմփսի՝ 3-1 արդիւնքով:

4-րդ ճակատումին, Աթլաս կրցաւ Հազմիէի մէջ յաղթել Լիվըրքի՝ 68-60 արդիւնքով: Ապաաս Շուման ընտրուեցաւ մրցումի լաւագին մարզիկ, մինչ Լիոնել Լահուտ դարձաւ լաւագոյն կ'ու-սքորըրի տիտղոսակիրը:

Սկզբունքով Լիտորդ պիտի մրցէր Թատամոն Հարաժէի դէմ, բայց Լիտորդ նախընտրեց մնալ Բ. դասակարգ: Թատամոն Հարաժէ պիտի կոչուի նոր անունով՝ «Օլթիմէյթ Փերֆորմը»:

Աթլաս 2017-ին շահած էր 3-րդ դասակարգի տիտղոսը եւ 2018-ին բարձրացած Ա. դասակարգ: 2022-2023 տարեշրջանին, Չաիլէի խումբը ինկած էր Բ. դասակարգ:

Նշենք, թէ միջազգային քանի մը մրցաշարեր տեղի կ'ունենան, ուր Սաժես կը հիւրընկալէ արաբական ակումբներու ախոյեանութիւնը՝ Հազիրի դաշտին վրայ, կազմակերպութեամբ Պասքէթպոլի արա-

բական ֆետերասիոնի եւ Լիբանանի պասքէթպոլի ֆետերասիոնին:

Լիբանանէն կը մասնակցին Պէյրութ Ֆըրսթ, Յուփս եւ Սանթրալ, Սաժեսի կողքին:

Ախոյեան Ռիատի, որ վերջերս Ուասըլի մրցաշարը շահած էր, այս մրցաշարքին չէր մասնակցած՝ Նախընտրելով մենկիլ Տուպայ մասնակցելու Շապապ Ահլի Տուպայի կազմակերպելիք միջազգային մրցաշարքին: Մրցաշարքը պիտի սկսի հինգշաբթի օր, Ռիատիի կողքին անոր պիտի մասնակցի Նաեւ Լիբանանի Անթունիէ խումբը:

ՉԱԽԱՐԵԱՆԻ ԿՈԼԸ ՕԳՆԵՅ
ՍՈՍԻԵՏԱՏԻ ՅԱՐԹԱՆԱԿԻՆ

Սպանիոյ Լա լիկայի 8-րդ հանգըրանին, Ռէալ Մոսիետատ իր դաշտին վրայ 3-2 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Տեփորթիօ Զորունան:

29-րդ վայրկեանին յետսապահ Ժոն Մարթին նշանակեց Սոսիետատի առաջին կ'ու: 5 վայրկեան ետք Արսէն Չախարեան, որ այս տարեշրջանին առաջին անգամ ըլլալով մաս կը կազմէր հիմնական կազմին, հեռուէն ուժգին հարուածով նշանակեց Սոսիետատի 2-րդ կ'ու: Չախարեան Լա լիկայի նախկին տարեշրջանին կ'ու մը նշանակած էր անցեալ փետրուարին:

Բ. կիսախաղին, Չախարեան (56-րդ վայրկեանին) փոխարինուեցաւ՝ իր տեղը լքելով Սպանիոյ ազգային խումբի յառաջապահ Միքել Օյարասպալի, մանաւանդ երբ Կոնսալօ Կետեշ նշանակեց Սոսիետատի 3-րդ կ'ու:

Սակայն 61-րդ վայրկեանին Սորիանո նշանակեց կ'ու մը՝ ի նպաստ Տեփորթիոյ: Փապլօ Մարին կարմիր քարտ ստացաւ 5 վայրկեան ետք, եւ փետալթին

կ'ուի վերածեց երեմայ Հեռնաստես:

Տեփորթիօ շարունակեց ճնշել, բայց արդիւնքը մնաց անփոփոխ եւ Լորէնցօ Ամաթուչի կարմիր քարտ մը ստացաւ 90-րդ վայրկեանին՝ զոյգ խումբերը աւարտելով 10 մարզիկներով:

Այս մրցումէն ետք Սոսիետատ գրաւեց 6-րդ դիրքը մինչ Տեփորթիօ գրաւեց 8-րդ դիրքը:

ՖՈՐՄԱՒԵԼ 1

ՄԱՔՍ ՎԵՐԵԹԱՓԵՆ ՅԱՐԹԵՅ
ՍԻՆԿԱՓՈՒՐԻ ԿՐԱՆ ՓՐԻՆ

Իր մարզական ասպարէզին մէջ առաջին անգամ ըլլալով Նետերլանտցի վարորդ Մաքս Վերթթափեն իր «Ռետ Պուլ»-ով կրցաւ ամբողջական շաբաթավերջ մը ունենալ չաբաթ օր շահելով սփրինթի մրցումը եւ կիրակի օր՝ Կրան Փրին: Ան շահած էր Նաեւ երկու մըրցումներուն փոլ փոզիշընը:

Վերթթափեն 7.335 երկվայրկեանի առաւելութիւն ունեցաւ Ֆեռարիի Շարլ Լըքլերի վրայ, մինչ ախոյեանութեան պարագլուխի դիրքը գրաւող Զիմի Անթոնելլի գրաւեց երրորդ դիրքը՝ ամբողջացնելով պատուոյ հարթակը:

4 անգամ աշխարհի ախոյեան Վերթթափեն 2015-էն ի վեր (Թորո Ռոսոյի օրերէն) 9 նախկին փորձերուն ձախողած էր փոլ փոզիշընի կամ կրան փորիին առաջին դիրքը գրաւել Մարինա Պէյի (Սինկափուր) մէջ:

«Զիչ մը ժամանակ առաւ, բայց պէտք է ըսել, որ այս Կրան Փրին բաւական յաջող էր: Արագ էինք կալուր եւ միջակ անկիւններով եւ անշուշտ շատ ուրախ ենք, որ յաղթեցինք», ըսաւ Վերթթափեն, որ շաբաթ մը առաջ ալ կրցած էր յաղթել Մալեզիոյ մէջ (տարւան իր առաջին յաղթանակը):

Մաքլարէնի զոյգը՝ Լանսո Նորիս եւ Օսքար Փիասթրի 4-րդ եւ 5-րդ դիրքերը գրաւեցին իրենց ետին ձգելով 2-րդ Ֆեռարին՝ Լուիս Համիլթընի որ երրորդ դիրքէն նահանջեց 6-րդի՝ անիւլին լաւ ձեւով չտիրապետելէ ետք:

Անթոնելլիի խմբակից Ճորճ Ռասըլ, որ վերջին դիրքէն սկսած էր, 9-րդ դիրքը գրաւեց:

Անթոնելլի այժմ 102 կետերով կը գերազանցէ Ռասըլը, որուն յոյսերը՝ աշխարհի ախոյեան դառնալու կրան փրիէ կրան փրի կը նուագին:

Ստորեւ դասաւորումը աւարտէն 6 կրան փրիներ առաջ.

2.- Ճորճ Ռասըլ (Բրիտանիա) Մերսետես	238
3.- Լուիս Համիլթըն (Բրիտանիա) Ֆեռարի	229
4.- Մաքս Վերթթափեն (Նետերլանտներ) Ռետ Պուլ	221
5.- Շարլ Լըքլեր (Մոնաքօ) Ֆեռարի	215
6.- Լանսո Նորիս (Բրիտանիա) Մաքլարէն	201
7.- Օսքար Փիասթրի (Աւստրալիա) Մաքլարէն	138
8.- Իզաք Հաժժար (Ֆրանսա) Ռետ Պուլ	97
9.- Լիամ Լոսըն (Նոր Չեւանտա) Ռեյսինկ Պուլզ	75
10.- Փիեր Կասլի (Ֆրանսա) Ալփին	41

ԽՐԱՅՈՒՆ ԴԱՍԱՌՈՐՈՒՄ	ԿԵՏ
1.- Մերսետես	578
2.- Ֆեռարի	444
3.- Մաքլարէն	339
4.- Ռետ Պուլ	332
5.- Ռեյսինկ Պուլզ	100
6.- Ալփին	68
7.- Հաաս	30
8.- Աուտի	23
9.- Ուիլիամս	12
10.- Ասթոն Մարթին	7

935 ՄԻԼԻՈՆ ԱՄ. ՏՈԼԱՐ՝
10 ԱՍՏՂԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Երբ Մոհամետ Սալահ իր ժամկետի աւարտէն տարի մը առաջ խզեց իր պայմանագիրը Լիվըրքուլի հետ, շատեր կը կարծէին, թէ եգիպտացի աստղը կը տեղափոխուի Էմ. Էլ. Էս. կամ Սեուտական Արաբիա: Բայց եւ այնպէս ան ցնցեց ֆուլթայլի աշխարհը՝ միանալով թրքական Տրապիզոնսիփի:

Առաջին անգամ կը թուի, թէ Սալահ նիւթական գիշումներ կատարած է: Ան Անգլիոյ մէջ վերջին տարեշրջանին 35 միլիոն տոլար կը վաստակէր (դաշտին վրայ), մինչդեռ Տրապիզոնսիփի անոր երաշխաւորուած աշխատավարձը եւ պոնիսները տարեկան կը կազմէն 19.7 միլիոն տոլար: Բայց իր պայմանագրութիւնը ունի «թաքնուած» կողմեր: Ֆուլթայլիստը ակումբին խանութին մէջ իր անուան հետ կապուած որեւէ մարզական պիտոյթի ամէն մէկ վաճառքէն 20 տոկոս հասոյթի շահաբաժին պիտի ստանայ: Անոր վրայ կ'աւելնայ Նաեւ դաշտին դուրսէն անոր վաստակած 20 միլիոն տոլարը: Սալահի ընդհանուր եկամուտները այս եղանակին կը հասնին 40 միլիոնի, որ կ'ապահովէ անոր դիրքը՝ աշխարհի բարձրագոյն վճարում ստացող ֆուլթայլիստներու տասնեակին մէջ:

Անգամ մը եւս պարագլուխի դիրքը կը գրաւէ 41 տարեկան «երիտասարդ» Զիսթիանօ Ռոնալտօ, որ 300 միլիոն տոլար կը վաստակէ այս տարեշրջանին: Ստորեւ ամենէն անէի վարձատրուող 10 ֆուլթայլիստները.

1.- Զիսթիանօ Ռոնալտօ (Լասար եւ Փորթուգալ) 300 միլիոն տոլար, (250 միլիոն՝ դաշտէն ներս, 50 միլիոն՝ ծանուցումներ)

2.- Լիոնել Մեսսի (Իսթեր Մայեմի) 150 միլիոն տոլար, (75 միլիոն դաշտէն ներս,

75 միլիոն՝ ծանուցումներ)

3.- Զիլիան Էմպափիէ (Ռէալ Մատրիտ եւ Ֆրանսա) 105 միլիոն տոլար (70 միլիոն դաշտէն ներս, 35 միլիոն՝ ծանուցումներ)

4.- Էրլինկ Հապալանտ (Մանչ. Սիթի եւ Նորվեկիա) 85 միլիոն տոլար, (60 միլիոն դաշտէն ներս, 25 միլիոն՝ ծանուցումներ)

5.- Վինիսիուս Շուկիոր (Ռէալ Մատրիտ եւ Պարագի) 67 միլիոն տոլար, (45 միլիոն դաշտէն ներս, 22 միլիոն՝ ծանուցումներ)

6.- Սաուդի Մանէ (Լասար եւ Սենեկալ) 54 միլիոն տոլար, (50 միլիոն դաշտէն ներս, 4 միլիոն՝ ծանուցումներ)

7.- Լամին Եամալ (Պարսեւոնա եւ Սպանիա) 47 միլիոն տոլար, (35 միլիոն դաշտէն ներս, 12 միլիոն՝ ծանուցումներ)

8.- Ճուտ Պելլիսկիամ (Ռէալ Մատրիտ եւ Անգլիա) 45 միլիոն տոլար, (29 միլիոն դաշտէն ներս, 16 միլիոն՝ ծանուցումներ)

9.- Հերի Զէյն (Պայերն Մյունխի եւ Անգլիա) 42 միլիոն տոլար, (30 միլիոն դաշտէն ներս, 12 միլիոն՝ ծանուցումներ)

10.- Մոհամետ Սալահ (Տրապիզոնսիփի եւ Եգիպտոս) 40 միլիոն տոլար, (20 միլիոն դաշտէն ներս, 20 միլիոն՝ ծանուցումներ)

ԷՐՏՈՂԱՆՆ ՈՒ ՓՈԽԹԻՆԸ ՔՆՆԱՐԿԱԾ ԵՆ ՍԵՒ ԾՈՎՈՒ ՄԷՋ ՆԱԲԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹԻՒՆԸ

Թուրքիոյ Նախագահ Ռեճեփ Թայիփ Էրտողանը Ռուսիոյ Նախագահ Վլատիմիր Փութինի հետ հեռաձայնային զրոյցի մը ընթացքին ընդգծած է Սեւ ծովուն մէջ Նաւերու անվտանգ տեղաշարժը ապահովելու կարեւորութիւնը: Այս մասին կը հաղորդէ «Ազատութիւն»-ը:

Թուրքիոյ Նախագահի աշխատակազմին համաձայն, Էրտողանը Նաեւ վերահաստատած է Անգարայի պատրաստակամութիւնը՝ աջակցելու Ռուսիոյ եւ Ուքրանիոյ միջեւ ուղիղ բանակցութիւններու կազմակերպման:

Անգարան Նախապէս Ռուսիոյ եւ Ուքրանիոյ առաջարկած Էր դադրեցնել Սեւ Ծովուն մէջ յարձակումները եւ ապահովել շրջանէն հացահատիկի անվտանգ փոխադրութիւնը:

Թրքական կողմը տակաւին կը սպասէ այդ առաջարկի վերաբերեալ Մոսկուայի եւ Բիելի պատասխաններուն:

ՇԱՐՅ-ՊԸՆ ՉԱՅԵՏ ՀԵՌԱԶԱՅՆԱՅԻՆ ՉՐՈՅՑ

Սուրիոյ Նախագահական պալատը հաղորդեց, որ Սուրիոյ Նախագահ Աիմետ Շարի հեռաձայնային զրոյց ունեցած է Արաբական Միացեալ Էմիրութիւններու Նախագահ Մուհամետ պըն Չայետ Ալ Նահիանին հետ:

Անդրադարձ կատարած է երկու երկիրներուն միջեւ երկկողմ յարաբերութիւններուն եւ զանոնք զարգացնելու կարելիութիւններուն, ինչպէս Նաեւ՝ շրջանին մէջ տիրող իրավիճակին:

Երկու Նախագահները Նաեւ քննարկած են տնտեսական ու ներդրումային գործակցութիւնը ամրապնդելու եւ եր-

կու երկիրներուն միջեւ գործընկերութիւնը ընդլայնելու կարելիութիւնները: Անոնք ընդգծած են հասարակաց հետաքրքրութիւն ներկայացնող հարցերու շուրջ համակարգում ու հաղորդակցութիւնը շարունակելու կարեւորութիւնը:

«ՀԵՏԱՔՆՆՈՒԹԵԱՆ ԸԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԵՆԷՆ...»

Շարունակում Ա. Էջէն

կայունութիւնը, եւ վճռականօրէն պիտի վերաբերի օրինականութեան շըրջանակներէն դուրս որեւէ գէնք ունենալուն, փոխանցելուն եւ օգտագործման նկատմամբ», եզրափակեց վարչապետը:

Միւս կողմէ՝ արդարադատական աղբիւր մը երէկ «Էմ. Թի.Վի.»-ին յայտնած է. «Լիբանանեան բանակը անցնող ժամերուն գրաւեց 200 քիլոկրամ «Սի-4»: Բեռը կը տեղափոխուէր իշու միջոցով՝ անցնելով Սուրիոյ եւ Լիբանանի միջեւ գտնուող լեռներէն»:

Աւելի ուշ լիբանանեան բանակը

յայտարարեց. «Բանակէն միաւոր մը Զար-Յերմէլ շրջանին մէջ գրաւեց շուրջ 200 քիլոկրամ պայթուցիկ նիւթ, որ տոպրակներու մէջ գետեղուած էր եւ պատրաստուած՝ սուրիական հողերէն լիբանանեան հողեր մաքսանեն գուելու: Մաքսանեցները սուրիական հողեր փախուստ տուին: Գրաւուած նիւթերը յանձնուեցան համապատասխան հեղինակութիւններուն: Մեղաւկիցներու ձերբակալութեան համար քայլերն ու համակարգումը կը շարունակուին»:

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ ԿԸ...

Շարունակում Ա. Էջէն

Սպիտակ տունէն պաշտօնատար մը ամերիկեան «Աքսիոս» կայքին յայտնած է, թէ Միացեալ Նահանգներու Նախագահ Տանըլտ Թրամփ շատ բարկացած է եւ այն զգացումն ունի, թէ Ուքրանիոյ Նախագահ Վոլոտիմիր Չէլենսքին Ուաշինկթընի հետ այնպէս կը վարուի՝ կարծեք անոր աշակցութիւնը բնատուր է:

Բրիտանական «Ֆայնանշըլ Թայմզ» օրաթերթը իր կարգին՝ մէքերելով եւրոպացի պաշտօնատարներ, կը հաղորդէ, որ Ուաշինկթըն կը սպառնայ Ուքրանիոյ զինումը դադրեցնել, եթէ ռուսական ուժանիւթային կառոյցներու ռմբակոծումը չդադրեցնէ:

Օրաթերթը կը նշէ, թէ Միացեալ Նահանգներ եւրոպական երկիրներուն կողմ ուղղած է՝ ճշշում բանեցնելու Զինել վրայ, որպէսզի Ռուսիոյ մէջ քարիւղի գտարաններուն վրայ իր յարձակումները դադրեցնէ:

Ռուսիոյ Նախագահի բանբեր Տմիթրի Փետըով յայտարարեց, թէ Ռուսիան առանց դժուարութիւններու համաշխարհային շուկաներուն մէջ մագուղօ պիտի ծախէ, եւ թէ Նաւթամթերքի պահանջարկը հսկայական է:

Միւս կողմէ, Ծերակոյտի եօթը՝ 4 հանրապետական ու 3 դեմոկրատական անդամներ, Միացեալ Նահանգներու Նախագահին կողմ ուղղեցին՝ Ռուսիոյ հետ մագուղօ ներածման համար կնքուած գործարքէն «ետդարձ կատարելու»՝ նշելով, թէ ատիկա կը հակաւ ամերիկեան օրէնքին, որ կ'արգիլէ Ռուսիայէն ուժանիւթ ներածել, մինչեւ վերջինը դադրեցնէ Ուքրանիոյ վրայ իր յարձակումը:

Անոնք նշեցին, թէ վարչակազմը, օրէնքին պահանջածին համաձայն, Զոնկոթիին հետ չէ խորհրդակցած եւ իր որոշումին որեւէ բացատրութիւն չէ տուած:

«Միացեալ Նահանգները պէտք չէ Փութինին ֆինանսական փրկարար օղակ տրամադրեն, մինչ Ռուսիան կը շարունակէ ուքրանացի քաղաքայիններ սպաննել: Վարչակազմը պէտք է անպայաջ փոխէ իր ուղղութիւնը», շեշտած են ծերակուտականները:

«Աքսիոս»՝ յղում կատարելով իր աղբիւրներուն, հաղորդեց, որ Ուքրանիոյ շուրջ ճգնաժամի լոյսին տակ ամերիկացի յատուկ բանազնացներ Սթիւ Ուիթթըֆն ու Ճարետ Զուշները յետաձգած են Մոսկուա Նախատեսած իրենց այցելութիւնը:

Կը նշուի, որ այցելութիւնը յետաձգւած է առկազն մինչեւ յստակ դառնայ, թէ արդեօք Ուքրանիան ու եւրոպական պետութիւնները պատրուստ

են աջակցելու Ռուսիոյ Նախագահ Վլատիմիր Փութինի համար առաջարկի նոր համաձայնեցում տարբերակին:

ՌՈՒՄԻՈՅ ԴԵՄ՝ ԵՐՈՂՊԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐ ՊԱՏՃԱՄԻՋՈՏԵՐ

Եւրոպական Միութիւնը՝ Ուքրանիոյ վրայ պատերազմին առնչուած շուրջ 1600 գոյացութիւններու եւ անհատներու դէմ նոր պատժամիջոցներ հաստատեց:

Եւրոպական Միութեան արտաքին եւ անվտանգութեան քաղաքականութեան բարձրագոյն յանձնակատար Զայա Զալլաս յայտարարեց. «Ասիկա, Ռուսիոյ կողմէ պատերազմի սկսելէ ի վեր, մեր պատժամիջոցներու ցուցակի մեծագոյն ընդլայնումն է: Եւրոպան դարձեալ իր միասնականութիւնը ցոյց կու տայ»:

«Պատժամիջոցներուն մէջ ներառւածներուն կէտը առնչութիւն ունի բալխոդական իրթիռներու արտադրութեան հետ», ըսաւ ան՝ աւելցնելով. «Ռուսիոյ՝ ուքրանացիներու սպանութեան համար օգտագործած գէնքերու արտադրութիւնը կը դարձնենք անելի դժուար, աւելի ժամանակ խլող եւ աւելի սուղ արժող»:

Նոր պատժամիջոցներու հիմամբ Եւրոպական Միութեան Ռուսիոյ դէմ հաստատած պատժամիջոցներուն առնչուած անձերուն ու գոյացութիւններուն թիւը բարձրացաւ շուրջ 3500-ի, եւ անոնք շարքին են ականաւոր անձնաւորութիւններ, ինչպէս՝ Ռուսիոյ Նախագահ Վլատիմիր Փութինը:

Ֆրանսայի Նախագահ Էմանուէլ Մաքրոն յայտնեց. «Ես կը կարծեմ, թէ ուժանիւթի հարցերու քննարկման վերադառնալը կարելի չէ, այնքան ատեն որ երկու կողմերն ալ տակաւին իրական զինարդար չեն հաստատած: Վերջին 48 ժամուան ընթացքին ես Ռուսիոյ կողմէ ուժանիւթային զինարդարի որեւէ նշան չեմ տեսած»:

«Պէտք է բոլորս լրջօրէն վերաբերինք ասոր հետ: Այսօր մենք բացարձակապէս փաստացի ոչ մէկ հիմք ունինք մեր դիրքորոշումը փոխելու: Ռուսիան կը շարունակէ հարուածներ հասցնել թէ՛ Ուքրանիոյ խաղաղ քաղաքացիներուն, թէ՛ ալ ներթափանցներուն», յայտարարեց Մաքրոն:

Գերմանիոյ կառավարութիւնը իր կարգին յայտարարեց. «Մեր եւրոպացի գործընկերներուն հետ կառնած կը մնանք Ռուսիոյ դէմ պատժամիջոցներուն, ներառեալ՝ քարիւղի եւ մագուղի դէմ»:

ԹԵՅՐԱՆ. «ՄԵՐ ԱՌԱՋԱՐԿՆԵՐՈՒՆ ...»

Շարունակում Ա. Էջէն

Իրանի արտաքին գործոց Նախարարութիւնը նշեց, որ իրանեան առաջարկին ամերիկեան պատասխանը կը սերտէ, եւ աւարտին արդիւնքը պիտի փոխանցէ միջնորդներուն:

Ան աւելցուց, թէ Միացեալ Նահանգները վերջին շրջանին Իրանի վրայ նոր պատժամիջոցներ հաստատեցին՝ շեշտելով, որ անհրաժեշտ է գաւտնք վերցնել:

Թեհրան նշեց, թէ Իրանի կողմէ Միացեալ Նահանգներուն ներկայացուած առաջարկը կը պարունակէն փոխըմբռնման յուշագիրին մէջ նշուած խոստումները:

Ինչ կը վերաբերի շրջանային զարգացումներուն, Իրանի արտաքին գործոց Նախարարութիւնը յայտարարեց, որ Թեհրան պատրաստ է Եմէլի եւ Սեւտական Արաբիոյ միջեւ բանակցութիւններու կայացման օգնելու աշխատանք կատարելու:

Իրանի Ազգային անվտանգութեան գերագոյն խորհուրդի քարտուղար Մոհսէն Ռեզայի նշեց, թէ Միացեալ Նահանգները Իրանի 7 կետեր բաղկացած առաջարկներու միայն մէկ մասը ընդունած են, իսկ միւսները ձգած անպատասխան՝ նշելով, որ ամերիկեան կողմի պատասխանը «անբաւարար է»:

«Իրանեան դիւանագիտութիւնը փոխուած է, եւ սթաթիս քոյին վերադարձ պիտի չըլլայ», աւելցուց ան՝ ակնարկելով, որ Թեհրանը պիտի չհամաձայնի վերադառնալ պատերազմէն առաջ եղած պայմանաւորութիւններուն:

«ԱԶԳԱԿ»Ի
ՀԵՌԱԶԱՅՆԻ
ԹԻԻԵՐԸ
«ԱԶԳԱԿ»Ի հետ
կապուելու համար
հեռաձայնել
հետեւեալ
թիւերում.
(01)258526,
(01)260115 եւ
(01)241274:

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ...

Շարունակում 2-րդ էջէն

կրկնեց Նախապէս Նախագահ Աուսին փոխանցած դիրքորոշումը՝ Նախքան օտար պետութիւններէն յաւելեալ քայլեր պահանջելը, լիբանանեան պետութիւնը պէտք է գէնքի թղթածրարին մէջ իրմէ պահանջուած գործադրելու սկսի»:

● «ԱՍԱՍ ՄԻՏԻԱ» կը գրէ. «Դիւանագիտական աղբիւրներ կը զգուշացնեն «Նոր Մաժտալ Շամա»-է մը, ինչ որ ալ ըլլայ անոր բնոյթը՝ ապահովական, քաղաքական կամ ընկերային, որովհետեւ իրականութիւնները կը կուտակուին այն պահուն, երբ Իսրայէլ Լիբանանի վրայ ճնշում կը գործադրէ՝ Յըզպալլան զինաթափելու համար, մինչդեռ պետութեան առանց ներքին բախումի կայս ուղղութիւնը պարտադրելու կարողութիւնը կարծեք, քննութեան կ'ենթարկուի»:

● «ԺՈՒՄՅՈՒՐԻԱ» կը հաղորդէ, որ արեւմուտքի պաշտօնատար մը լիբանանցի այցելութեան առջեւ յայտնած է. «Իսրայէլեան որեւէ զինուորական քայլ, ինչ բնոյթի ալ ըլլայ, չի կրնար առանց ամերիկեան ծածկոյթի ապահովման տեղի ունենալ, եւ Ուաշինկթըն, ինչպէս կ'երեւի, մինչեւ հիմա զինուորական որեւէ նոր քայլ չի քաջալերեր, եւ չի փափաքիր, որ Լիբանանի կացութեան մէջ մեծ մագլցում արձանագրուի»:

● ԱՐԲԻՐՆԵՐ «Նիտա Ուաթան» օրաթերթին. «Ռեժանիւթի եւ ջուրի հարցերու Նախարարի մօտ հրաժարելու լուրջ ուղղութեան զոյրութիւն ունի՝ նկատի ունենալով, որ կառավարութիւնը չ'ընդառաջեր իր իրերայաջորդ պահանջներուն, մասնաւորաբար անոնք, որոնք կը վերաբերին ելեկտրականութեան մատակարարման ժամերու յաւելման»:

● ԴԻՏՈՐԴ աղբիւրներ «Տիար» օրաթերթին. «Երեսփոխան Ֆատալլայի վերջին յայտարարութիւնները կը հաստատեն, որ Յըզպալլան տակաւին հողի ազատագրման ու իսրայէլեան ոտնձգութիւններու դարեցման համար դիւանագիտութեան առիթ չի տար, եւ այստեղ կը խօսինք իրանեան դիւանագիտութեան մասին, որուն զուգահեռ Թեհրան զինուորական ճնշում կը բանեցնէ՝ անոր յաջողութիւնը երաշխաւորելու համար»:

● «ԱՍԱՍ»-ի տեղեկութիւններուն համաձայն, «Զլեյաաթի օդակայանի անվտանգութեան ծառայութեան գլխաւորման համար այլ սպայ մը նշանակելու քաղաքական որոշում գոյութիւն չունի: Կը նշուի, թէ կարելի է ենթադրել, որ բանակի սպաներէն գնդապետ-գորավար Զֆուրին պիտի ղեկավարէ անվտանգութիւնը օդակայանին, որ Պէյրութի օդակայանէն 130 քիլոմէթր հեռաւորութեան վրայ կը գտնուի: Շրջանցուեցաւ այլ սպայի մը նշանակումը, նոյնիսկ եթէ ան բանակէն ու քրիստոնէական համայնքէն է:

● «ԼԵՊԱՆՈՆ ՖԱՅԼԶ»-ի տեղեկութեան համաձայն, փոխվարչապետ Թարքե Մըքթի յառաջիկայ ամսուան սկիզբը պիտի մասնակցի Պոլսոյ մէջ քաղաքական խորհրդաժողովի մը, որուն պիտի մասնակցին շրջանի շարք մը ղեկավարներ, եւ առիթ պիտի ըլլայ անոնցմէ քանի մը հոգիին հետ, մասնաւորաբար Թուրքիոյ եւ Սուրիոյ Նախագահներուն հետ հանդիպելու»:

ԵՅՍՕՐ՝ «ՎԱՆԱՅ ԶԱՅՆ»-ԷՆ
 Radio Voice of Van - Վանայ Զայն FM: 94.7 եւ 95 MHz

7.00- Զայլերգներ 7.03- Առաւօտ լուսոյ / Բարի լոյս 7.15- Հանդարտ երգեր 7.30- «Բարեւ» 8.30- Լուրեր - Առողջապահական խորհուրդ 9.00- «Բարեւ» 9.30- 40-ամեակի վկայութիւններ. հիւր՝ Աւետիս Կիտանեան (ուղիղ՝ դիմատետրով) 10.00- հանդավառ երգեր 10.30- Հայկական աշխարհի լուրեր 10.45- Ժողովրդային երգեր 11.00- «Օրուան հետ» 11.10- Սփիւռքահայ երգիչներու կատարումներ 12.00- «Երկրի հարցը». հիւր՝ Նայիրի Յոսիկեան 12.30- Աշուղական երգերու արդի կատարումներ 1.00- Ազգային-հայրենասիրական երգեր 1.30- Լուրեր - Առողջապահական խորհուրդ 2.00- «Յիշատակելիները» (Սուրեն Վանեցեան) 2.05- Յեղափոխական երգեր 3.00- «Զըլ եմ պիղմու» (ուղիղ՝ դիմատետրով)	4.00- «Գրական անդաստան» (Մուրացեան) 4.20- «ԳՈՂՈՐ» համոյթի կատարումներ 5.00- «Վանայ Զայն»-ը երեկոյեան 5.05- «Ունկնդրութեան վայելքը» (Գարմէն Աճեմեանի հետ) 5.30- Նոր երգեր 6.30- Լուրեր - Առողջապահական խորհուրդ 6.50- Հայրենի երգիչներու կենդանի կատարումներ 7.30- Չուգերգներ 8.00- Օրուան երգիչ (Վարդուհի Վարդանեան) 8.30- Radio Jazz 9.30- Հայկական աշխարհի լուրեր (կրկ.) 9.45- Եսդրատային երգեր 10.00- «Տարագոմի հարսը» (Բ. հաղորդում) 11.00- Ժողովրդային երգեր 12.00- «Յիշատակելիները» / Յեղափոխական երգեր 2.00- Չուգերգներ 3.00- Կրկնութիւններ 5.00- Հայրենի այլազան երգեր 6.00- Հանդարտ երաժշտութիւն
--	--

Չեր մայուն ընկերակիցը **Radio Voice of Van:Live**

DOWNLOAD